

Glasnik MIRA

Godište IV. • Broj 7 • Međugorje • Srpanj 2009. • Cijena 2,5 KM / 10 kn

1981. - 2009.

Draga djeco!
Radujte se sa mnom, obraćajte se u radosti i zahvaljujte Bogu na daru moje prisutnosti među vama. Molite da bi u vašim srcima Bog bio u središtu vašeg života i svojim životom svjedočite, dječice, da bi svako stvorenje osjetilo Božju ljubav. Budite moje ispružene ruke za svako stvorenje kako bi se približilo Bogu ljubavi. Ja vas blagoslivljam svojim majčinskim blagoslovom. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu. (25. lipnja 2009.)

snimio Mate T. Vasilj

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik:
 Informativni centar "Mir" Međugorje

Glavni urednik: Krešimir Šego

Lektor i korektor: Dragan Naletilić

Adresa:

Glasnik mira, Gospin trg 1
 88266 Međugorje, BiH
 Tel.: 00 387 36 650 200; 653 325
 Faks: 00 387 36 651 300
 Služba pretplate: 00 387 36 653 342
 E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr
 Internet: www.medjugorje.hr

Grafičko oblikovanje:

Marin Musa // SHIFT KREATIVNA AGENCIJA

Tisak: Fram-Ziral, Mostar

Uplata pretplate: Informativni centar
 "Mir" Međugorje d.o.o., „Glasnik mira“

Iz BiH u KM:

Unicredit Bank
 Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz svih stranih zemalja:

Unicredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22
 IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Iz RH u HRK:

Societe generale - Splitska banka d.d.,
 Nalog 14

Broj računa: 2330003-5100201682

Iz RH u EUR:

Societe generale - Splitska banka d.d.
 Nalog 14, SWIFT: SOGE HR 22

IBAN: HR 17 2330 0035 1002 0168 2

Iz BiH i RH pretplatu se može uplatiti i poštanskom uplatnicom.

Cijena pojedinog primjerka:

2,5 KM/10 kn
 Godišnja pretplata [12 brojeva]
 BiH: 30 KM; Republika Hrvatska: 120 kn;
 Zemlje EU: 30 eura; Švicarska: 50 sfr; SAD: 50 US\$

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86 /06 od 12. siječnja 2006.

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, izdavač izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se izdavač potpuno podvrgava. Riječi poput «ukazanja, čudesa, poruke» i slične imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

MEĐUGORJE, JEDNO I JEDINCATO

fra Tomislav Pervan

Poštovani čitatelji!
 Dvadeset i osam godina minulo je otkako se zapalio gore na obronku Crnice biblijski – ali i novozavjetni i novovjekni Gorući grm koji do danas gori, ne sagorijeva, komu su milijuni i milijuni bosonogi pristupili – izuvši obuću sa svojih nogu – jer Sveto je mjesto na kome stojiš – kaza Gospodin Mojsiju. Sveto je i ovo mjesto koje je tu među nama, ne ljudskim htijenjem ili voljom, nego drugom, nebeskom, Božjom silom i voljom.

I svi pokušaji da se taj Grm izbriše, utrne, do danas nisu uspjeli. Prije 28 godina ovo je mjesto bačeno u žarište duhovnoga gibanja i događanja u Katoličkoj Crkvi i svijetu. Kad čovjek promatra i promišlja izbliza od samih početaka sve ono što se odvijalo i što se još uvijek ovdje odvija, onda vidimo kako je to odavna preraslo u globalno gibanje, planetarnu obnovu svijeta i čovjeka u Kristovu Duhu, obnove započete, praćene i potpomagane Djevicom, Majkom i Zaručnicom Duha – Bogorodicom Marijom.

Sve to daleko, daleko nadmašuje i nadrađa sve što je bilo tko od nas mogao u samim počecima i zamisliti, a nekmoli dovidjeti. Nalik smo apostolima i Mariji nakon Duhova koji su trebali samo slijediti glas i vodstvo Duha Svetoga koji je bio začetnik, voditelj i dovršitelj Kristova djela, koji je postupno uvodio u puninu istine o Isusovu poslanju u svijetu, koji je postupno stvarao zajednicu svetih. Trebalo je samo živjeti otvorenih očiju i srca, oslušivati poticaje Duha i Marije.

Međugorje je od samih početaka poziv na zapućivanje u Marijinu školu. U toj školi možemo naučiti iskustvo Boga koji je ljubav. Ona nas poziva živjeti iskustvo Boga u dubini svoga srca, na izvorima života, u prostorima šutnje i iščekivanja Božje prisutnosti. Od nje možemo naučiti kako Bog djeluje, a čovjek u sebe upija to djelovanje. U Marijinu pristanku odzvanja veliko da Bogu, ali i silno Božje ne svim *babilonskim kulama* ovoga svijeta, Božji plan s onima koji *gladuju i žedaju pravde* i Boga.

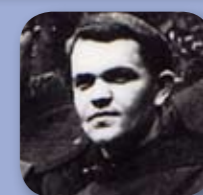
Njezina su ukazanja gramatika, slovnica Božje sućuti, smilovanja i milosrđa nad čovjekom, ona su izričaj njegove ljubavi koja

U OVOME BROJU PROČITAJTE:

Fotografiju na naslovnici snimio foto Đani

NEKA TEMELJNA PROMIŠLJANJA ZA RAZLIKOVANJE DUHOVA
 fra Tomislav Pervan

SEDAMDESET GODINA SVEČENIŠTVA FRA ZORANA OSTOJIĆA

JAM SAM KRALJICA MIRA - RIJEČI KOJE SU POKRENULE SVIJET
 fra Svetozar Kraljević

U MEĐUGORJE SAM HTIO DOĆI JER JE U NJEMU MAJKA
 biskup George Cosmas Lungu Zumaire

„RADUJTE SE SA MNOM, OBRAĆAJTE SE U RADOSTI I ZAHVALJUJTE BOGU“
 prof. dr. Adalbert Rebić

28. OBLJETNICA U SLICI

žaluje zbog grijeha svijeta. U Mariji se na ljubav odgovara ljubavlju i po tome nam je veliki uzor. Ona začinje u vjeri i ljubavi. Božju bol zbog svijeta čini svojom boli i do kraja se izručuje kao sredstvo za spas i otkup svijeta. Ona nas uči prihvatiti ljubav kako bismo rodili svijetu Riječ ljubavi, Riječ koja je radi nas ljudi i našega spasenja postala Čovjekom.

Platon se izrazio kako je čovjek upravo kao razbijena posuda koja se nikada ne da do vrha napuniti. Pijanac kaže: Još jedna čaša, i bit ću sretan! I nije sretan! Drogeraš veli: Još samo jedan shot i bit ću u raju! I svrši u paklu, nasilnom smrću droge! Jednako i razvratnici: Još samo ova ili ona žena ili ljubav, i bit ću zadovoljen! Nikada! I nikada! Uvijek premalo. Ili pak kokar! Još samo ovaj pokušaj – i ode sav novac netragom! Čovjekova se osjetila mogu i prezasiti, ali duša i srce ostaju prazni, nezadovoljni i nezadovoljeni. To je kao kad bi se čovjek htio jednom zauvijek nasiti hranom koja ne siti, ili opiti vinom koje ne opija. I, jer je Bog stavio svoj *chip*, svoju *antenu* u nas, on počiva u najdubljoj intimi svake pojedine duše, duša je beskonačna i ne može se ničim drugim ispuniti nego Bogom. I taj nas *chip* u našem srcu dovodi ovamo, u Međugorje. Čovjek je stvoren ne za zemlju, nego za Nebo i Boga, i zato smo jedino s Bogom sretni. I izvucimo svoje antene prema Gospodinu i Gospi!

NEKA TEMELJNA PROMIŠLJANJA ZA RAZLIKOVANJE DUHOVA

Autor teksta, fra Tomislav Pervan, svjedok prvih dana ukazanja, međugorski župnik od 1982. do 1988., jedan je od ponaljboljih poznavatelja fenomena Međugorja te pisac brojnih djela o njemu. Donosimo u dva nastavka njegovu propovijed s Mise uočnice.

fra Tomislav Pervan

Dvadeset i osam punih godina Međugorje je nazočno na crkvenoj i svjetskoj pozornici. Danas ima svoje gorljive zagovornike, ali i žestoke osporavatelje. Sučeljene se strane teško daju i mogu u sadašnjem trenutku pomiriti. Zagovornici i štovatelji neumorni su u svojim dolascima u Međugorje vjerujući kako je početak svemu autentičan glas s Neba, Gospina pojava, a osporavatelji su gorljivi u svojim protimbama te traženju spornih sadržaja i elemenata u cijelom zbivanju. Internetski portali koji su *pro* i *contra* Međugorja svakim danom su sve brojniji.

Međutim, svakodnevni sve veći priliv hodočasnika u ovo mjesto ne može nas ostaviti ravnodušnima. Brojke i podatci govore za sebe. Hodočasnici su brojniji, sa svih strana

svijeta, svih boja kože, svih nacija i nacionalnosti. I potrebe su danomice sve veće.

Svjedočanstva i iskustva jedina promidžba

Dok druga hodočasnička mjesta bilježe pad hodočasnika i hodočašćenja, makar se na sve strane odašilju promidžbene poruke, dotle ovdje neprestano raste broj vjernika, iz svih jezika i puka, bez ikakve naše promidžbe. Dok u drugim svetištima sakrament pomirenja ili ispovijedi gotovo i ne postoji ili je pao u zaborav, ovdje slobodno možemo reći kako se svaki hodočasnik ispovijedi. Dok se neki dan Sveti Otac za pohoda svetištu Padra Pija u San Giovanni Rotondo žali na opadanje broja ispovijedi i zbog zatvorenih ispovjedaonica, ovdje je redovito pretijesno u ispovjedaonicama, pa svećenici sjede posvuda uokolo crkve i ispovijedaju. Dok Papa u svome pismu u po-

vodu Godine svećenika ističe upravo Arško-ga župnika kao uzora ispovjednika i ponovno potiče da se taj sakrament otkrije, dotle su se toliko upravo ovdje u Međugorju uključili egzistencijalno u 'krvotok kreposti' kako kaže Papa, prošli su u Međugorju 'polikliniku duše' o kojoj on govori; ne u Arsu, nego u Međugorju. Ovdje teče rijeka i struja božanskoga milosrđa i natapa Božju Crkvu i Božji grad.

Doći u Međugorje, a ne ispovjediti se, ravnno je izdaji hodočašćenja. Ovdje se smije slobodno reći kako nema ni izdaleka krize ispovijedanja, većma postoji kriza ispovjednika, pogotovo za hodočasnike iz Italije. Uvijek salijeću riječima *'Padre, confessa in italiano'*, od ranoga jutra do kasne večeri. Treba samo šetati dvorištem s krunicom u ruci, pa da čovjek bude stalno salijetan. Međugorje kao pojava nema svoje službene aktivne promidžbe osim što pojedinci prenose usmeno svjedočanstva te osobna iskustva.

Svećenici koji djeluju u Međugorju s jedne strane osjećaju se u svojim svakodnevnim obvezama preopterećeni, na granici fizičkih snaga, suočeni s tolikim potrebama za osobni razgovor, sakramentalnu ispovijed, duhovnu pomoć, evangelizaciju, a s druge se strane sumnjiče, kako se kreću negdje na rubu pravovjerja, uz stalni prigovor da promiču nešto protucrkveno, nepostojeća ukazanja i sl. *Mi pak ne možemo ne govoriti, ne svjedočiti o onome što smo čuli i vidjeli*, što svakodnevno svojim osjetilima doživljavamo (usp. Dj 4,20). Ili što je rekao sveti Petar u svojoj Drugoj poslanici: *Mi ne slijedimo lukavo izmudrene i izmišljene bajke ili priče* (usp. 1,16), nego smo uvjereni da je Nebo na poseban način zahvatilo na ovim prostorima. Zato pozivamo sve da *dođu i vide*, jer su toliki biskupi i svećenici nakon početnih dvojbi, ali nakon boravka ovdje i višesatnih svakodnevnih ispovijedanja i osobnih iskustava, promijenili svoje mišljenje i dvojbe su nestale.

Nama ovdje glas savjesti nameće obvezu pomoći čovjeku u nevolji koji ovamo dolazi; želimo biti do kraja crkveni i u Crkvi, ne ogriješiti se ni o nauku a ni o praksu same Crkve, a s druge strane bole nas sumnjičenja i gledanje prijekim okom. Nerijetko se nameće pitanje: *Što je nama sve to trebalo?* Nismo li mogli biti kao i svaka 'normalna' župa, kretati se unutar uhodanoga pastorala, s uobičajenim normama Crkve i Evanđelja. I problema ne bi bilo! – to je jasno. Tko je zapravo sve *zakuhao* tako da do danas hodočasnička rijeka ne presušuje, nego biva veća i snažnija? Tko je ovo sve 'zatalasao'?

Stoga smatram, kao pratitelj i sudionik ovih događanja od prvih dana god. 1981., kako je vrijeme pokrenuti stvari s mrtve točke; treba izići iz stava uporna nijekanja te stalnoga osporavanja, zabrana ili pak zatvaranja očiju i ravnodušna promatranja, stalna prešućivanja u crkvenom tisku i medijima, dok se istodobno na ovo mjesto iz dana u dan, poput nepresušne rijeke, sliježu godišnje stotine tisuća hodočasnika.

Nadnaravni osjećaj vjere

Očito je kako sva osporavanja, nijekanja, zabrane i prešućivanja kod vjernika ne nailaze ni na kakav prihvat, a s druge strane imamo gluhe uši u crkvenim krugovima te embargo u crkvenim glasilima i priopćavlima na ovo vjerničko gibanje. Tek tu i tamo u vjerskom štivu pročitati će se nešto o Međugorju, dok se svjetovni tisak ponekad upravo natječe tko će više informacija 'servirati'. Pa tome je svjedok i današnji Večernji list koji je posvetio dvije pune udarne stranice posjetu Visokoga predstavnika ekscelencije g. Inzka iz Sarajeva Međugorju preksinoć, za one obilne kiše, jer sutra mora biti u Bruxellesu.

Vjernike vodi i sili nutarnji glas savjesti, iskustvo vjere, potreba za blizinom i iskustvom Boga. Osobno sam uvjeren kako je pokretač svega sam Duh Sveti te da se ovdje – nakon dvadeset i osam godina – može primijeniti teološko načelo ili *locus theologicus* spram osjećaja vjere *sensus fidei fidelium*, te suglasja vjernika *consensus fidelium* što ga imamo u koncilskim i pokoncilskim dokumentima te izričajima papa nakon Sabora. Ovdje se ozbiljuje ono što čitamo već u Nauku dvanaest apostola (*Didaha*), kako se Crkva od četiri vjetra, s krajeva zemlje *sabire* u jedno kraljevstvo, ovdje imamo u malome *globalnu Katoličku Crkvu*.

Hodočasnici i vjernici od prvih dana prepoznaju ovdje zdravu srčiku i zdravu duhovnu hranu, nikakav otrovni korijen. Treba razlikovati pravo-vjerje i prazno-vjerje. Teološki jest nedopustivo trpati Međugorje u koš praznovjerja. Na zbivanja u ovoj župi te potonje širenje glasa i poruke može se primijeniti ono što kaže Sabor u *Lumen Gentium* (br.12): **"Cjelina vjernika, koji imaju pomazanje od Svetoga (usp. 1 Iv 2,20.27) ne može se u vjeri prevartiti, i to svoje posebno svojstvo očituje nadnaravnim osjećajem vjere... Tim osjećajem vjere, koji pobuđuje i podržava Duh istine, Božji Narod pod vodstvom svetog učiteljstva... nepokolebljivo pristaje uz vjeru, koja je jednom zauvijek predana svetima (usp. Jud 3), ispravnim sudom dublje u nju prodiru i potpunije je primjenjuje u život."**

U tome smislu smatram kako bi nama svi-ma trebao u ovom trenutku poslužiti u našim prosudbama, promišljanjima i odlukama o Međugorju i međugorskom fenomenu - neovisno o osobnim stajalištima – kao *vademecum* (mali naputnik) naputak Svetoga zboru za nauku vjere od 27. veljače 1978., potpisan od onodobnog prefekta kardinala Franje Šepera, spram *Kriterija za prosudbu i razlikovanje kod objava i ukazanja*. Tekst nije ništa izgubio od svoje aktualnosti i vrijednosti do danas, a može ga se u potpunosti primijeniti i na međugorska zbivanja u svim njegovim protegama, sagledavajući međugorske događaje i s pozitivne kao i s negativne strane, sa svim argumentima *pro et contra*.

Kongregacija u spomenutu naputku svoje norme svodi na tri razine ili tri stupnja u ponašanju spram navodnih ukazanja:

– Treba najprije ispitati vidiocce – nije li možda riječ o samozvanim vidiocima. Zatim sabrati sve poruke, ispitati ih, usporediti ih s uzrastom i stupnjem obrazovanja spomenutih nositelja. Temeljito ispitati tjelesno, duhovno i duševno zdravlje vidjelaca, njihovu moralnu neporočnost i cjelovitost, uzimajući u obzir sve ono što je čisto ljudski protumačivo, ali isto tako i sve ono što se ne može protumačiti ni s pomoću najsavršenijih znanstvenih aparata te humanističkih znanosti, što u konačnici nema uzročnika u ljudskim moćima.

– Nakon te prve faze – ako se stvar nije sama od sebe utrnula, prestala ili pala u zaborav, a ovdje očito nije, nego je prerasla u globalni, svjetski fenomen, pojavu – dolazi do odobravanja štovanja *ad experimentum*, naglašavajući istodobno kako to ne znači nikakvo priznavanje autentičnosti navodnih ukazanja, nego jednostavno usmjeravanje svega zbivanja na zdravu ispravnu crkvenu kolotečinu i praksu, molitve, pobožnosti te sakramentologiju i stalni rast u duhovnome životu i svetosti.

– Kako je proteklo stanovitno vrijeme 'eksperimentiranja', u svjetlu stečenih iskustava, posebice nakon ispitivanja duhovnih plodova kao rezultat narečenih ukazanja te bogoštovne prakse – treba, ako to okolnosti iziskuju, donijeti mjero-davni sud spram svega.

Glede prve točke sve se može jednostavno svesti na zaključak: Prve je provjere učinio mjesni biskup koji je mjesec dana nakon početka cijeloga fenomena za vrijeme krizme u Gaju rekao trokratno: *Djeca ne lažu! Djeca ne lažu! Djeca nisu lašci!*

(Nastavlja se)

JA SAM KRALJICA MIRA – RIJEČI KOJE SU POKRENULE SVIJET

Božja poruka s Neba uvijek je poruka ljubavi, ljepote i mira ali i poruka istine i realnosti. To je poruka kao i ona u

Betlehemu kad Riječ postaje Tijelom. Ta poruka poznaje tajne srdaca, ujedinjuje nebo i zemlju i uklanja granice.

fra Svetozar Kraljević

Danas, kao i prije 28 godina, pitamo se: Što nam Nebo želi kazati šaljući glasnicu koja se djeci predstavila riječima: Ja sam Kraljica Mira.

Božja poruka s Neba uvijek je poruka ljubavi, ljepote i mira ali i poruka istine i realnosti. To je poruka kao i ona u Betlehemu kad Riječ postaje Tijelom. Ta poruka poznaje tajne srdaca, ujedinjuje nebo i zemlju, i uklanja granice. Ona čovjeka vodi ususret s istinom i stvarnošću.

Marija dolazi čitati što je Gospodin za nas napisao

Očito, nebo je vidjelo što se sprema i ljubav nije mogla ostati ni gluha ni slijepa. Sjećamo se onoga starozavjetnog kralja koji se mirno gostio a onda se pojavilo nešto napisano na zidu, što on nije znao pročitati. Marija dolazi čitati što je Gospodin za nas napisao.

Danas smo ovdje jer i mi želimo primiti i prihvatiti te riječi koje su za nas izrečene: Ja sam Kraljica Mira.

Pitamo što je Nebo ovdje na zemlji vidjelo pa nam je počelo govoriti. To je bio Božji pogled koji je vidio što se priprema u Ruandi, oko Vukovara, Srebrenice, Sarajeva, Mostara, i što se krije u ljudskim srcima. Taj nebeski pogled vidio je naše misli. Znao je taj pogled kakvi se planovi prave u političkim laboratorijima istoka i zapada. Znao je taj pogled za visoko podignute, prijeteće mačeve koji se spremaju, i što će se dogoditi tolikim ljudima, nevinima, starima, djeci, mladima... Znao je taj pogled za one nemoćne i nevine kojima su grobišta postala utrobe njihovih majki. Vidio je Gospodin sve zarobljene.

Ne boj se. Dođi. Čekam te u Međugorju.

Evo kako je nebeski poziv i svoje obraćenje doživjela žena imenom Maria Vallejo-Nagera. Godine 1998. sa svoje dvije prijateljice našla se u luksuznom restoranu u Londonu. Već tada je bila uspješna mlada

španjolska spisateljica, a muž visoki činovnik u velikoj londonskoj banci. Njene dvije prijateljice počinju pričati kako planiraju ići na hodočašće u Međugorje, neko mjesto u BiH. Njihov govor doživjela je kao provokaciju: obje su protestantkinje, a hoće u Međugorje. Jeste vi lude, pa tamo je rat tek završio!? Nemate tamo što tražiti! A

one, kao postidene, odgovaraju: Pa idemo tamo moliti.

"Dok sam ih uvjerala u nerazumnost takve odluke, u jednom trenutku neki mi glas na mome španjolskom jeziku šapuće: Ne boj se. Dođi. Čekam te u Međugorju. Počela sam se okretati i glasno pitati tko mi to govori, a one kažu: pa nitko ti ništa ne govori.

foto Dani

Sljedećih dana nisam prestajala razmišljati o tim tajnovitim riječima i što bi trebale značiti. Konačno, odlučila sam i ja ići u Međugorje. Razočarala sam se već na dolasku, jer ipak to je sve drugačije nego moji veliki gradovi London i Madrid.

Prijateljice su bile stalno ozbiljne i ja sam se šalila na njihov račun. Dok sam radoznalo obilazila Međugorje, u jednom trenutku osjetila sam da moram pogledati u nebo. Neka sila ljubavi pogodila je moje srce. Osjetila sam da mi u tom trenutku Bog govori: *Evo koliko te volim.*

Osjetila sam i strah i bol. Odmah sam shvatila da sam bila loša prema roditeljima, prema vlastitoj vjeri i prema Bogu. Htjela sam plakati. Poželjela sam se sakriti sama od sebe i od drugih i plakati. Stalno sam u sebi čula riječi: *Ovoliko te ljubim. Govori svijetu o Bogu, o ljubavi.*

To je trajalo samo tri sekunde, i poslije nisam znala što činiti. Samo sam plakala. Moj se život promijenio. U sebi sam osjećala da moram na Misu ići svakoga dana. Misa mi je postala privlačna kao magnet. Nastavila sam rasti u vjeri. Vratila sam se svetoj ispovijedi. Počela sam živjeti sa svetim sakramentima, ali nije bilo lagano. Osjećam da trebam Boga. Svaki dan moram se boriti. Promijenila sam način pisanja. Bila sam stroga i nemilosrdna prema Crkvi, ironična prema svećenicima i liberalna. Kad sam se vratila u vjeru, život mi je postao težak. Kao da su se preda mnom sva vrata naglo umanjila. Od danas želim raditi samo za Gospodina."

U Božjem putu tražimo svoj put

Nebo uvijek, pa i danas, vidi što je u našim srcima. Obećava li mir ono što nosimo u srcima? Danas se u svijetu proizvodi više oružja nego ikada prije. I još gore, svi u svome srcu imamo po tvornicu oružja. Raste nepovjerenje i s njime raste proizvodnja oružja, i još više nepovjerenja.

Nepovjerenje, to prvo oružje koje čovjek u svome srcu sagrađi, uvijek je temelj i početak rata – u vlastitom srcu, u obitelji i među narodima. Može se izliječiti samo vjerom i molitvom. Samo oni koji mole i vjeruju mogu biti u službi mira.

Bog, kad poziva i vodi čovjeka, uvijek ide neočekivanim putem. Danas mi na ovom hodočašću, u molitvi, u Božjem putu tražimo svoj put.

U Betlehemu, na iznenađujući način, u osobi Djeteta, započinje spasenje. Bog nastavlja iznenađivati, pa tako se i ovdje pojavljuje žena i kaže: Ja sam Kraljica Mira. Bog neprestano iznenađuje.

Riječi JA SAM KRALJICA MIRA pokrenule su svijet. Na te riječi milijuni i milijuni ljudi u molitvenom raspoloženju prelazili su kontinente, velike žrtve pravili, i dolazili ovamo, i penjali se po našim brdima. Ljudi od tada ovdje vapiju za svećenicima koji će im donijeti svete sakramente, poslušati ih, ispovjediti i udijeliti im oprostene, i dati riječ ohrabrenja. Te Majčine riječi koje su nam posvjedočili onih šestero djece pretvorile su se u novu životvornu snagu Crkve. To je Duh Sveti u Crkvi koji dolazi novom snagom.

Dvije mogućnosti: biti vjernik ili biti ovisnik

Tko je taj čovjek koji treba čuti poruku: Ja sam Kraljica Mira? To je čovjek koji je u

opasnosti od rata, od bolesti, od klimatskih promjena, a iznad svega u opasnosti od ovisnosti. Ustvari, svijet se tako organizira i steže obruč oko pojedinca – stvarajući u njemu ovisničke odnose. Ovisnost je moderni oblik ropstva. Ovisnosti su višestruke, višeslojne i odnose se na sva područja života. U osnovi, postoje dvije mogućnosti: biti vjernik ili biti ovisnik.

Svijet ne voli vjernika jer ga ne uspijeva učiniti ovisnikom. Vjernik ostaje slobodan i svojom slobodom prkosi svijetu. Svijet ga ne uspijeva zarobiti. Samo vjernik istinski može biti slobodan.

Kad je Marija stala pred djecu u Bijačevićima, i kad ih je pozvala na molitvu, ustvari ih je pozvala na slobodu, njih i sve nas.

Pitao sam jednoga uglednog psihijatra i sveučilišnog profesora: Koja kušnja danas najviše prijeti čovjeku? On je odgovorio s dvije riječi: Narcisoidnost ili samoobožavanje.

Očito, čovjek koji je sam u sebe zaljubljen i sebe obožava, opasan je čovjek. Iz toga izrastaju drugi grijesi, svi oblici ovisnosti i bolesti, kako pojedinca tako i čitavoga društva.

Ovisnike ćemo prepoznati u onima koji su nevjerni, u onima koji su otvorili kockarnice, prokockali tuđu ili svoju imovinu, u onima koji šire alkoholizam, u onima kojih nije briga što im susjed već dugo ima teške probleme, u onima koji su u privatnom ili javnom poduzeću pronevjerili, malo ili puno, u onima kojih nije briga da li će na radnome mjestu kreativno doprinijeti svoj dio ili će samo ubiti vrijeme, u onima koji neprestano nekamo lutaju ili gledaju televiziju, a za obitelj nemaju vremena

Vratimo se malo u Bijačeviče, u 1981. S Marijom, odmah se pojavila policija i vojska i strogo zabranila ići na Brdo. Tu veliku prijetnju Bog je upravio na dobro. Ljudi su spontano shvatili da trebaju ići u crkvu. Župnik je odmah kazao: Ako je tu Gospa – ona ne može ništa drugo nego ljude pozivati na molitvu. Policija je ljude potjerala s Brda i oni su odmah došli u crkvu. Neka sva lutanja povedu čovjeka prema molitvi u slavlju svetih sakramenata.

Sloboda, koju nitko ne može oduzeti

Ovih dana na američkoj televiziji objavio se o. John Corapi kao glasnogovornik prosvjeda protiv dolaska predsjednika Obame na katoličko sveučilište Notre

nastavlja se na stranici 9

„RADUJTE SE SA MNOM, OBRAĆAJTE SE U RADOSTI I ZAHVALJUJTE BOGU“

prof. dr. Adalbert Rebić

Posvećivanje je zadaća cijelog našeg životnog vijeka

Da bismo postali *sveti*, nije dosta samo vršiti zakone i propise nego se moramo ponajprije *obratiti, očistiti* od svake prljavštine nespojive s Božjom svetošću. Svoje posvećenje moramo shvatiti ne samo u smislu kulture čistoće, već i u smislu svetosti življene prema mnogostrukim obiteljskim, društvenim i gospodarskim kao i obrednim propisima sadržanima u Svetom pismu (usp. Lev 17–26). Posvećivanje (posvećenje) nije čin jednog trenutka nego je to zadaća cijelog našeg životnog vijeka ovdje na zemlji. Posvećivanje je proces; on traje. Naše je posvećenje u trenutku krštenja samo započelo, mi ga moramo tijekom svojeg zemaljskog života dalje razvijati. U tome će nas Bog zasigurno pomoći: „Vjerran je onaj koji vas pozva: on će to i učiniti!“ (1 Sol 5, 24). Stoga se svetima mogu zvati samo oni koji prođu kroz kušnju i budu dionici eshatološkog kraljevstva (Dn 7, 18-22).

Isus Krist posvećuje nas iznutra

Za razliku od starozavjetnih žrtava i bogoštovlja, koji su Hebreje čistili samo izvana (Heb 9, 11-14; 10, 10), nas vjernike Novoga saveza Isus Krist posvećuje *iznutra*. Njegova žrtva na križu nas vjernike „posvećuje istinom“ (Iv 17, 19), omogućujući nam da ostvarimo istinsku svetost. Mi smo kršćani, naime, dionici u životu Isusa Krista uskrsloga, po vjeri i krštenju kojim dobivamo „pomazanje koje dolazi od Svetoga“ (1 Kor 1, 30; Ef 2, 22), jer mi smo „kršteni Duhom Svetim“ kako je to najavio Ivan Krstitelj (Lk 3, 16; Dj 1, 5; 11, 16).

Prema tome, prvenstveni djelatelj kršćaninova posvećenja jest Duh Sveti; on nas napunja darovima i karizmama. Njegovo se djelovanje u Crkvi razlikuje od djelovanja Duha Božjega u Starome zavjetu. Širina i sveobuhvatnost njegova izljeva na nas znači da su se posljednje Kristova uskrsnuća ispunila mesijanska vremena (Dj 2, 16.38). S druge strane, njegov dolazak vezan je uz krst i vjeru u otajstvo Krista umrloga i uskrsloga (Dj 2, 18; 10, 47; 19, 1-7). Njegova je

prisutnost trajna. Pavao tvrdi da smo mi otкупljenici „hramovi Duha Svetoga“, „hramovi Božji“ (1 Kor 6, 11.20) i da smo s njime u istinskom zajedništvu (2 Kor 13, 13). „A budući da smo svi mi koje vodi Božji Duh sinovi Božji“ (Rim 8, 14-17), podložni trajnom djelovanju Duha (Lk 1, 15; 7, 28) i djeca smo Božja koja uvijek imamo u sebi izvor Božje svetosti, uvijek imamo u sebi Duha Sinovljeva kojim smijemo Bogu klicati *Abba, Oče* (Gal 4, 6).

To upravo poručuje i Gospa ovim riječima: „*Molite da bi u vašim srcima Bog bio u*

središtu vašega života i svojim životom svjedočite, dječice, da bi svako stvorenje osjetilo Božju ljubav“.

Temelj i vrhunac našega zajedničkog života

Gospa je prisutna među nama, kao što je trajno prisutan i Isus Krist. Prisutnost Marijinu možemo najučinkovitije doživjeti na *euharistijskom sastanku* s Isusom Kristom, na kojem slavimo spomen Gospodnje večere, Gospodinove muke, smrti i uskrsnuća, slušamo riječ Božju te riječima i pjesmama slavimo Boga. Tu je temelj i vrhunac našega zajedničkog života u kojem možemo iskusiti i djelotvornu prisutnost Isusovu i djelotvornu prisutnost njegove Majke i svih članova zajedništva svetih, *Communio sanctorum*.

Marija nas poziva da svojim životom svjedočimo Božju ljubav prema svakome stvoru, upravo kako nas poziva i Pavao:

„Radujte se u Gospodinu uvijek! *Blagost vaša neka je znana svim ljudima!* Gospodin je blizu! Ne budite zabrinuti ni za što, nego u svemu – molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem – očitujte svoje molbe Bogu. I mir Božji koji je iznad svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli u Kristu Isusu.

Uostalom, braćo, što je god istinito, što god časno, što god pravedno, što god čisto, što god ljubazno, što god hvalevrijedno; je li što krijepost, je li što pohvala – to neka vam je na srcu! Što ste naučili, i primili, i čuli, i vidjeli na meni – to činite i Bog mira bit će s vama!“ (Fil 4, 4-13).

„Uvijek se radujte! Bez prestanka se molite! U svemu zahvaljujte! Jer to je za vas volja Božja u Kristu Isusu. Duha ne trnite, proroštava ne prezirite! Sve provjeravajte: dobro zadržite, svake se sjene *zla klonite!*“ (1 Sol 5, 16-22).

» nastavak sa stranice 7

Dame. Vjernici protestiraju zbog Obamina stava o abortusu. Otac Corapi u srednjoj školi bio je vrhunski športaš, ali se povrijedio i športska karijera mu je propala. Otišao je u Vijetnam i tamo odmah bio ranjen, pa nije mogao nastaviti vojnu karijeru. Nastavlja živjeti i raditi u Njemačkoj ali gubi i taj posao. Počinje raditi za jednog senatora u Las Vegasu ali taj gubi izbore i Corapi gubi posao. Odlazi u Kaliforniju i tamo počinje trgovinu nekretninama. Sve što takne pretvara se u zlato. Stječe vlastiti zrakoplov, jahtu, kuće, ugled, ali postaje ovisnik. U nemoralu, u alkoholu i drogi za nekoliko godina sve gubi. Kao beskućnik, tri godine živi na ulici.

Jednoga dana majka mu šalje pismo s molitvom Zdravo Marija, i traži od njega da svakoga dana moli tu molitvu. Počinje moliti, ali veoma teško i sporo. Ide razgovarati sa svećenikom, odlazi s ulice, ustaje iz smrti, počinje studirati teologiju. Bez problema završava studij i biva zaređen za svećenika, stječe doktorat iz znanosti o Svetom pismu. Danas ima TV studio odakle prati život Katoličke Crkve u SAD. Očito, u svemu što je pokušao na svoju ruku bio je poražen i materijalno i duhovno. Molitva ga je izvela na put gdje je našao život.

Vjerovati u slobodu znači za slobodu stalno umirati, a ne za nju umirati samo u domovinskom ratu. Slobodu ćemo naći samo kad za nju umiremo. Ondje gdje slobodu nalazi Isus, Marija, sveti Franjo, tu ćemo je i mi naći. Onaj čovjek koji je spreman na žrtvu – naći će slobodu.

Najveća dobrobit i najveća prijevara u svijetu jest sloboda. Ivan Pavao II. kaže da sloboda, kad se krivo shvati, postaje novi totalitarni režim gdje ponovno, kao i u svim opresivnim režimima, istinska sloboda nestaje. Tada se sloboda utapa u moru ovisnosti, u moru sebičnosti, u moru gluposti, u moru lažnih obećanja i prijevara što ih čovjeku nudi zlo.

Odakle dolazi i gdje počinje naša sloboda? Netko je mislio da sloboda dolazi kad naša brda i Mostar opkole tenkovima. Netko je opet mislio da sloboda dolazi kad ti tenkovi s naših brda odu. Sloboda ne dolazi ni s dolaskom ni s odlaskom tenkova. Slobodu nikakvi tenkovi ni dolaskom ni odlaskom ne donose.

Sloboda dolazi kad se na našem Brdu pojavi jedna Žena i kad se njezina djeca okupe oko nje. To je sloboda koju nitko ne može oduzeti, jer je od Neba.

snimio Mate T. Vasilij

OSJEĆALO SE DA JE NEBO SIŠLO NA ZEMLJU

Jedan od autentičnih svjedoka iz vremena početka ukazanja jest dipl. ing. Stipe Ćavar, profesor informatike u Srednjoj školi dr. fra Slavka Barbarića u Čitluku i voditelj informatičkog odjela u Informativnom centru "Mir" Međugorje. Profesor Ćavar je godine 1981. imao dvadeset dvije godine i bio je student na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu. Od prvog susreta s događajima koji su promijenili svijet počeo je voditi dnevnik, što je činio šest mjeseci, čega je plod i njegova knjiga *Prvi mjeseci ukazanja u Međugorju*.

Razgovarala Vedrana Vidović

Za ukazanja ste doznali, tako stoji u Vašem dnevniku, u nedjelju 28. lipnja, i to u telefonskom razgovoru sa svojim u Krehinu Gracu. Što ste pomislili kad su Vam rekli da se bijakovskoj djeci ukazuje Gospa?

Kad se prisjećam toga dana, kao i sada dok razgovaramo, osjećam trnce... Bila je nedjelja, i kao i obično svake nedjelje nakon svete Mise, nazvao sam svoje. Majka, koja se javila na telefon, rekla je da su dobro i da se spremaju ići u Bijakoviće gdje se, kaže, djeci ukazala Gospa. Ostao sam zatečen, a zbog uzbuđenja i radosti nisam znao što reći...

Raspitivao sam se dalje, a ona je rekla kako se svi iz kuće i iz susjedstva pripremaju ići u Međugorje. Nisam više ništa pitao, samo sam rekao, *mama, dobro, vidimo se*. Toga dana kći moje sestre, kod koje sam stanovao, imala je rođendan, ali nisam čekao rođendanski ručak već sam požurio na tramvaj kako bih uhvatio vlak ili autobus za Mostar. Pomislio sam, pa to traje već četvrti dan i tko zna koliko će trajati, možda će brzo završiti i bit će mi žao ako ništa ne doživim jer tko to u životu ima priliku biti svjedokom Gospina ukazanja. Popodne sam vlakom doputovao u Mostar, a iz Mostara u Krehin Gradac autobusom, stalno razmišljajući o čemu je riječ, što se to događa. U autobusu se pričalo samo o ukazanjima. Kod kuće sam, kasno navečer, zatekao mamu, tatu i braću i sestre, a svi pričaju samo o tome što se događa u Bijakovcima i u svima osjećam veliku, neizrecivu radost. Ne mogu pomisliti ništa drugo nego, Bog se spustio na zemlju.

Otišli ste u Bijakoviće?

U ponedjeljak, na Petrovdan, otišao sam na brdo gdje se djeci ukazivala Gospa. Do-

šao sam oko dva sata prije početka ukazanja, a zatekao sam masu ljudi. Procijenio sam da je toga dana bilo barem petnaest tisuća ljudi i oko tri tisuće automobila. To sam procijenio po tome što je cijelo selo bilo zakrčeno autima, sve do Križevca. Ljudi su pjevali i molili, osjećala se promjena u ljudima, nije se više čula psovka ili ružna riječ, svatko je mislio samo na Boga i vjeru.

Bili ste blizu vidjelaca?

Stajao sam nekoliko metara od mjesta za koje su mi rekli da se na njemu ukazuje Gospa. U jednom trenutku netko je rekao, *evo djece*. Došla su, kleknula i počeli moliti. Odjedanput se pronio šapat da su djeca rekla da se klekne, i sav narod je kleknuo, netko na kamen, netko na draču... Vladala je posvemašnja tišina, a djeca su pogled uprla prema nebu. Kad su djeca otišla, mi smo petnaestak minuta ostali pjevajući, te se razišli. Osjećao sam da od radosti i sreće gori svako srce.

Ostalo je dosta svjedočanstava o znaci- ma koje su pojedinci vidjeli u to vrijeme. Jeste li Vi išta vidjeli?

Čuo sam o svim tim svjedočanstvima i ono što sam čuo, zapisao sam u svojim dnevničkim bilješkama. Osobno mogu reći da sam na Stipandan, noću, dok smo bili na Podbrdu, vidio veliku svjetlost koja se spustila na mjesto ukazanja. Bilo nas je u tom trenutku oko trideset-četdeset i svatko je vidio tu svjetlost, a mnogi su izjavili kako su u toj svjetlosti vidjeli Gospu.

Kod kuće ste ostali nekoliko dana. Jeste li nastavili odlaziti u Međugorje?

Svaki dan, svaki dan sam išao, i to pješice, puteljima između njiva i vinograda, i nikada nisam bio sam. Išli su stariji, mla-

di, djeca. Nakon rada na njivi ili vinogradu, spremali smo se i odlazili u crkvu, koja je svaku večer bila dupkom puna. Ne samo crkva, već i ledina oko nje, a takvu žarku molitvu nikada prije nisam doživio. Neka-ko se po svemu, po molitvi i pjesmi, po radosti koja je zračila iz svakoga lica, osjećalo da je Nebo sišlo na zemlju.

Je li bilo trenutaka u kojima ste pomislili kako je sve što se u Međugorju događa možda nečija izmišljotina, priviđenje, podvala?

Ne, nikada to nisam pomislio. Pa tko može izmisliti takvo nešto, da se ljudi mole, ispovijedaju, slave Misu, obraćaju se? Koje priviđenje može pokrenuti srca i duše na molitvu? Izmišljotine su kratkoga daha, a ovo što se u Međugorju gotovo tri desetljeća događa jednostavno je Božji poziv čovječanstvu na obraćenje. Tako sam osjećao daleke 1981., tako mislim i danas. Kad o svemu razmišljamo, jasno je da je Majka Božja, Kraljica Mira, izmolila ovo milosno vrijeme za nas. Daj Bože da ljudi toga postaju svjesni i da žive Gospine poruke.

Je li Vaš život postao drukčiji nakon 1981.?

Dotada sam redovito nedjeljom išao na Misu, a od lipnja 1981. idem kad god mogu, a ne samo nedjeljom. Nastojim živjeti Gospine poruke, sve ono što Kraljica Mira preporuča. Život mi se, svakako, promijenio u smislu da više molim i češće razmišljam o Nebu za koje nas Gospa u Međugorju priprema. Bio sam vjernik i te 1981., ali je sve puno drukčije kad ste u prilici živjeti u vremenu u kojemu je Gospa stvarno svaki dan na zemlji.

Vaš profesionalni život vezan je uz Međugorje?

Da, i zahvalan sam Bogu što sam studirao ono što mi omogućuje svakodnevno biti u službi Gospine poruke i hodočasnika. Naime, još od 1989. povremeno radim u župnom uredu, a od 1993. prvi sam djelatnik Informativnog centra Mir Međugorje, voditelj sam i koordinator informatičkog odjela, odnosno ICT tehnologije u ICM Međugorje, putem kojega omogućujemo dostupnost poruka čitateljima, slušateljima i gledateljima iz cijeloga svijeta, ali i drugih materijala i informacija, kako tekstualnih tako i slikovnih, te videosadržaja putem interneta koristeći svoje web, e-mail i radio-video servere.

fra Tadej Strihovec, vikar iz župe sv. Ante u Ljubljani

DONOSITI MIR NA KRISTOV NAČIN

Višnja Spajić

Potkraj svibnja u Međugorje je hodočastio mladi fratar iz župe sv. Ante u Ljubljani, fra Tadej Strihovec. U njegovoj hodočasničkoj skupini bili su i dječaci-ministranti, koji su pred početak misnog slavlja na svom materinskom jeziku vjernicima podijelili listiće s molitvama i pjesmama kako bi sudjelovanje u Misi bilo potpunije.

Na opasku o dobroj organizaciji župljana, rekao je: „Sretan sam jer radim i živim u vrlo lijepoj župi u Ljubljani. Tamo ima puno vrijednih, mladih obitelji koje s nama fratrima zajednički hode za Isusom. Posebnu pozornost posvećujemo odgoju djece, učimo ih molitvi i dobrom ponašanju, te što znači živjeti ljubavi i mir svakodnevo. Osobno sam uvjeren da je svako duhovno zvanje plod molitve, te sam vrlo sretan da u našoj župi imamo molitvenu zajednicu koja posebno puno moli na tu nakanu, da bi Bog probudio duhovno zvanje u srcu mladog čovjeka. Imamo i mladih fratara te tako nastavljamo tradiciju svetog Franje da pokazujemo ljudima put prema Isusu Kristu.“

Fra Tadej je saznao za Međugorje kao đak od 10-12 godina. „Čuo sam da mnogi ljudi u doba bivše zajedničke države odlaze u Međugorje, mole se, susreću s Marijom i imaju vrlo lijepa iskustva. U doba rata, čini mi se 1995., došao sam prvi put u Međugorje i imao izvanredno iskustvo. Bio je to kraj u kojemu su se nalazile brojne izbjeglice, kraj ljudi koji su puno trpjeli, opterećenih ljudi, ali s druge strane bili su to ljudi vrlo duboke molitve, ljubavi prema Bogu, koji su se istinski borili za mir ne samo u zajednici, u svijetu, nego i u svojim srcima. To iskustvo me se duboko dojmilo.“

Nakon Mlade Mise 2001. godine, prva fra Tadejeva služba bila je u jednoj župi u Ljubljani. Tu je susretao jednu molitvenu zajednicu i odlučio da će, ako mogne, ići s njima svake godine u Međugorje. Zahvalan Bogu što mu to za sada uspijeva, posvjedočio je: „Kao fratar vjerujem, kao i naš ute-mljitelj sv. Franjo, da je najvažnije u životu hoditi za Isusom Kristom, slijediti ga, oponašati i svakodnevno se zapitati kako kao kršćanin mogu ići za Isusom. Ja osobno, ali i naša zajednica, vjerujem da je najbolji put s Marijom hoditi za Kristom, jer Marija je

najbolja učiteljica kako možemo kao kršćani slijediti Isusa Krista. I ovdje u Međugorju imamo takav program da se često zaustavimo pred likom Djevice Marije razmotriti kako je ona živjela, kako je slijedila Krista i kako se ona veselila malenim trenutcima života, te kako je s puno ljubavi, snage i vjere prevladavala sve životne teškoće.“

Četiri dana koja ta molitvena zajednica iz Slovenije svake godine provede u molitvi i duhovnosti Međugorja dani su u kojima „kao zajednica živimo život jedne velike obitelji ovdje u Međugorju“, rekao je fra Tadej. Ovogodišnji je boravak obuhvatio i blagdan Pohođenja BDM Elizabeti i istodobno svetkovinu Duhova. „Jedan od razloga našega sadašnjeg dolaska u Međugorje je da molimo Mariju Djevicu da nam isprosi darove Duha Svetoga jer vjerujemo da Crkva i danas ne može živjeti ako nema otvorenih srdaca za darove Duha Svetoga. Ovdje molimo za našu župu, za našu slovensku Katoličku Crkvu, pa i za sve naše obitelji i za sve ljude svijeta. Trebamo znati da kao kršćani i kao ljudi imamo veliki privilegij da možemo slijediti Isusa Krista, da imamo vjeru, Bibliju, Evanđelje, sakramente... To sve ima jedan cilj da u svome životu postanemo podobni Isusu Kristu i da na njegov način u ovaj svijet donosimo ljubav i mir. Nadam se da su svi hodočasnici koji dođu u Međugorje i slušatelji Radiopostaje Mir Međugorje svjesni toga“, zaključio je fra Tadej.

SEDAMDESET GODINA SVEĆENIŠTVA FRA ZORANA OSTOJIĆA

Sedamdesetu obljetnicu misništva fra Zoran je proslavio 7. lipnja u župnoj crkvi. Svetu Misu, u suslavlju petnaest svećenika, predvodio je i propovijedao vikar Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko, a slavljenuka, župljane i nazočne svećenike, među kojima i slavljenukove kolege fra Vinka Dragičevića (r. 1917.) i fra Bazilija Pandžića (r. 1918.), pozdravio je župnik fra Petar Vlašić.

Fra Zoran Ostojić, član Hercegovačke franjevačke provincije, rođen je 23. kolovoza 1914. u Međugorju. Pučku školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju na Širokom Brijegu, a bogoslovijsku u Mostaru. U Franjevački red stupio je 2. srpnja 1933., a Mladu Misu slavio je u Međugorju, 4. lipnja 1939. Konac Drugoga svjetskog rata zatekao ga je na školovanju u Rimu, gdje je postigao dva doktorata: teologije i klasične književnosti. Nakon Italije djelovao je u SAD-u, kao član Hrvatske franjevačke kustodije sv. Jeronima, u kojoj je obnašao mnoge dužnosti. U Međugorje se vratio nakon pada komunizma, 1990.

Župnikova pozdravna riječ: Hvala za sedamdeset godina misništva!

Draga braćo i sestre, dragi naš slavljenuk fra Zorane!

Svaki jubilej uza se nosi interpunkcijski znak koji se zove uskličnik. Iza svakoga jubileja treba staviti veliki uskličnik. Svaki

uskličnik sili na razmišljanje. I da načas zastanemo. I nakon 25 godina, pogotovo nakon 50 godina, pa 60, a poglavito nakon 70 godina! Iza ove brojke treba staviti ne jedan, već nekoliko uskličnika! Takav jubilej veliki je usjek, mjesto gdje se svi moramo zaustaviti i zahvalno pogledati prema Nebu te reći: Hvala za minulo životno razdoblje – za 95 godina života i za 70 godina misništva!

Sve vas pozivam da zajedno kratko prođemo to stoljeće života. Rođen u trenutku kad je izbio Prvi svjetski rat – prva velika klaonica naroda u minulom stoljeću. Otac otišao na bojišnicu u Italiju s koje se nikada nije vratio. Doma ostala majka s četvero sirote djece, Zoran najmlađi. Oca nikada nije vidio ni upoznao. Od čemera i boli zbog izbijanja rata umire sveti papa Pio X. te iste godine.

Za svećenika je zaređen u godini u kojoj izbija Drugi svjetski rat – 1939. Ponovno velika klaonica koja je u ratu i poraću

odnijela više od stotinu milijuna ljudi. Fra Zorana sudbina odnosi u Ameriku, gdje kroz 40 godina – kao Izraelci kroz pustinju – čeka dan slobode i ulaska u Obećanu zemlju, slobodnu domovinu. Nakon četrdeset godina djelovanja u Americi, vraća se u Međugorje gdje neumorno, skoro petnaest godina, sve dok su ga snage služile, pomaže hodočasnicima.

Ima u našem psaltiru psalam koji se zove Hodočasnički psalam. Mislim da se u potpunosti može primijeniti na našega fra Zorana:

“Duša moja čezne i vene za Gospodnjim dvorima – moje srce i tijelo kliču Bogu životu.

I vrabac sebi log nalazi i lastavica gnjezdašće – a ja tvoje oltare, Gospode nad vojškama – kralju moj i Bože moj!

Blaženi koji prebivaju u Domu tvome – koji te slave bez prestanka!

Blažen čovjek koji u tebi nalazi snagu – dok se u svome srcu sprema na hodočašća!

Prolazeći suhom dolinom i pustinjom – sve putuju i putuju i snaga im raste – dok ne ugledaju Boga u njegovu Svetištu.

Gospodin Bog sunce je i štiti, Gospodin daje milost i slavu. Ne uskraćuje dobara onima koji hode pred njim u nedužnosti!”

Drugi jedan psalam započinje riječima: “Misericordias Domini in aeternum cantabo!” – O Gospodnjim smilovanjima, milosrdima, o Gospodnjoj ljubavi pjevati ću do vijeka!

Slobodno možemo staviti te riječi i u usta našega fra Zorana.

Jer, ovo je dan kad svi moramo duboko uzdahnuti i ponoviti te tri tisuće godina stare, a uvijek mlade riječi. Riječi koje bi morale biti temeljna melodija svih naših života.

Misericordias Domini in aeternum cantabo! O milostima i smilovanjima Gospodnjim pjevati ćemo do vijeka – upravo mi ovdje u Međugorju. Imamo tisuću i jedan razlog, i kao pojedinci i kao zajednica, ponoviti te riječi s našim fra Zoranom. I poželjati mu, *da mu raste snaga od časa do časa, dok ne ugleda Gospodina u dvorima njegovim!* Jer mu je cijelogaa života predano služio. Hvala Gospodinu što nam ga je podario, hvala Zoranu što se odazvao i predano i vjerno služio. Neka nam ovo bude poticaj da se isplati za Gospodina i s Gospodinom živjeti. Ad multos annos! Na mnogo ljeta! Živio i sretan bio!!!

Nastojao sam biti svećenik po Srcu Isusovu

(Iz razgovora za Radiopostaju “Mir” Međugorje – razgovarala Višnja Spajić)

Zimus, kad se oporavljao od posljedica moždanog udara, fra Zorana smo upitali i to kako ćemo obilježiti njegovu sedamdesetu obljetnicu misništva. Rekao je: „Imam sestranu u Americi. Planirala je u lipnju doći sa svojom šesteročlanom obitelji. Kad sam čuo da karta stoji 2000 dolara rekao sam joj da ne dolaze jer neću slaviti, nisam ništa nikada u životu slavio osim Mlade i Zlatne Mise. Odgovorila je da će doći bez obzira na sve. Rekao sam ako dođete vidjet ćemo se i imati obiteljski sastanak, a hoću li dočekati – pitanje je.

Zahvalan sam Bogu jer je rijetkost da netko slavi sedamdesetu obljetnicu misništva. Zlatnu Misu dožive mnogi, dijamantnu tek poneki, a 70-u obljetnicu samo pojedini. Neka je hvala Gospodinu Bogu za dar koji sam primio. Nastojao sam biti sve-

Međugorje, 4. lipnja 1939.: sa subraćom poslije Mlade Mise

ćenik po Srcu Isusovu, a ono što nisam uspio, On će nadoknaditi.“

Na upit, je li teško biti svećenik, odgovorio je: „Svećeničko je zvanje posebno zvanje. Isus kaže: *Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas.* Stoga svaki svećenik koji prihvaća to zvanje i taj život računa na onog tko ga je pozvao, na Isusa Krista. Ako živiš u tom duhu i potpuno predan svojem zvanju, nije teško. Vi – vjernici laici – prolazite kroz kud i kamo teži život negoli mi. Razumije se, uvijek ima poteškoća, mi smo izloženi napadima, nad nama su zločin i ubojstva počinili komunisti, a ima i drugih slučajeva gdje svećenik mora pretrpjeti, ali kad trpimo, mi trpimo uvijek zajedno s Kristom koji je trpio zbog nas prije nas. Stoga vjerujemo da nam onaj koji nas poziva daje dostatno snage da izdržimo.“ Dodao je: „Franjevački red rano je zaživio u BiH. Mi franjevci se smatramo narodnim redom, živimo s narodom, osjećamo s narodom i, prema tome, pripadamo narodu. Svi ogranci franjevačkog reda sačuvali su duh blizine s narodom s kojim žive.“

Fra Zoran je usporedio župu Međugorje nekad i sada: „Pastorizacija u Hercegovini bila je na stari kršćanski način, dobar je bio narod i nije bilo potrebno uvoditi neke novotarije. Stari su fratri možda s manje obrazovanja, ali s dubokim kršćanskim uvjerenjem vodili vjernike. Kad sam se ja rodio, 1914. g., u ovoj župi bilo je 115 rođenja, a kad sam se vratio iz Amerike (devedesetih) bilo ih je oko 50. Eto koliko je pao natalitet u našim župama – to je modernizam.

Pastorizacija je prije bila drukčija. Kad sam se vratio, u sve župe došli su kapelani, mladi ljudi koji su donosili nove ideje u pastoral, ali je kršćanski duh i dalje nastavljen u našim župama, što je bilo nesuvremeno u drugim zemljama u svijetu.

S ukazanjima 1981. promijenio se i način pastorizacije. Međugorje više nije jedna mala hercegovačka župa, već župa cijeloga svijeta. Dolaze ljudi sa svih strana svijeta i mora se dati priznanje onima koji upravljaju župom da usvajaju sve one potrebne kvalitete da se udovolji hodočasnicima kao u drugim sličnim svetištima u svijetu (Lurd, Fatima i druga).

U našoj župi više nitko se ne osjeća strancem, svatko je dobro prihvaćen, dobro podvoren, osobito duhovno, jer ima toliko programa i to na jezicima svih hodočasničkih skupina. Ostaje još pitanje priznanja Međugorja. Možda je suludo govoriti o nekom priznanju kad se zna da Katolička Crkva nikada nije priznala jedno ukazanje i svetište dok ukazanja traju. Zato, kad neki pišu i čude se da još to Crkva nije odobrila, to je potpuno neosnovano.

Upravo ovih dana objavljen je razgovor o Međugorju s glavnim talijanskim egzorcistom Amortom, koji kaže da je 30 puta bio u Međugorju. Rekao je kako je apsolutno uvjeren u Gospina ukazanja u Međugorju, što potvrđuje ono što se ovdje događa. Naveo je riječi iz Svetog pisma, da se stabilno poznaje po plodovima. A što se u Međugorju događa? Ništa osim što je sveto i što je Božje i što bi svaki biskup trebao živjeti i umirati za takav život“, zaključio je fra Zoran.

foto Danit

ODMOR U MIRU

Mnoga naša opterećenja dolaze iz naših umišljaja i prevelikih očekivanja od nas samih, a onda i od drugih s kojima živimo. Mučimo se kako drugi ne vide našu dobrotu, naše nastojanje i trud. Kako nas više ne cijene i ne poštuju. U našim grozničavim nastojanjima da budemo što bolji, uspješniji, priznatiji, poznatiji... krije se veliki postotak našeg nezadovoljstva. I to trebamo sebi priznati.

s. Dominika Anić

U ljetnom vremenu obično nekoliko dana rezerviramo za godišnji odmor. Uvijek iznova zamišljamo taj svoj odmor kao vrijeme mira, odmaka od svega onoga svakidašnjega, poslovnoga, opterećujućeg. Priželjkujemo rasterećenje od misli i obveza, od dosadnih ljudi i iscrpljujućih poslova, oslobađanje od problema i različitih gnjavatora. Ali uvijek iznova iskusimo da, zapravo, na odmor uvijek nosimo sebe same, a s nama idu i sva naša opterećenja, sve nakupine umora, različitih frustracija i opterećenja i da nije baš tako lako ostaviti sve i osjećati se rasterećenima. Ne možemo, koliko god to ponekad željeli, ostaviti sebe.

Razgovor s nemirima

Ono što nam preporučuju duhovni ljudi jest da se ničega ne držimo grčevito, pa ni svojih očekivanja od odmora. Uzeti i prihvatiti sve onakvim kakvo jest, prvi je korak na putu rasterećenja. Susret sa sobom, sa svojim nemirima, sa svojim umorom i njegovim posljedicama, s našim razočarenjima, očekivanjima, nadama... Sve je to dobro, sve nam može služiti za rast i sazrijevanje, ali pod uvjetom da to susretamo i prema tome se ophodimo prijateljski.

Naš unutarnji nemir, umor ili opterećenost žele nas upozoriti da je došao trenutak susreta, samoupoznavanja, da nam se pruža još jedna šansa vidjeti kako stojimo, što nas ispunja, zašto smo nervozni, nisu li nam se neke stvari otele kontroli. Zašto smo tako rastreseni, opterećeni i zabrinuti? Što se to mož-

da neželjeno u nas ušuljalo i ne da nam mira?

U svakom slučaju, odmor nam je potreban. Potreban nam je i odmak od onoga uhodanog, svakidašnjeg, da bismo s određene distance mogli bolje promotriti svoje unutarnje stanje. Pravi smisao odmora i jest u tome da se suočimo sami sa sobom, da razgovaramo sa svojim nemirima, a ne da mislimo kako će tek tako nestati ako na nekoliko dana napustimo prostor u kojem se svakodnevno krećemo. Nemir nije od prostora, nemir je u nama. I upravo zato je dobro otići nekamo da toga postanemo svjesni. Sve se u našem srcu začinje i tu raste. Istina je i to da neki ljudi u nama mogu buditi negativne osjećaje, da u društvu nekih ljudi osjećamo nelagodu, da njihovo unutarnje nezadovoljstvo negativno može i na nas zračiti, da u društvu nekih ljudi postajemo dodatno nemirni. Ali mi zato sami u sebi moramo naći duhovni oslonac da se možemo održati, da možemo zadržati svoj mir i njime se suprotstaviti svakom nemiru koji nadire sa strane, a ne stalno kukati i kritizirati okolinu koja je eto puna nemira i mi se tu ne osjećamo dobro, ne snalazimo se.

Ne boriti se, već pustiti

Većina od nas sklona je boriti se protiv svog nemira i nezadovoljstva, suprotstavljati mu se ili ga se silom pokušavati riješiti. Tu uvijek doživljavamo poraz. Borbom te vrste malo se ili nimalo može postići. Mnogi sebi zadaju zadatak da silnim postovima, molitvama ili askezama mijenjaju svoju narav ili neke svoje

Pravi smisao odmora i jest u tome da se suočimo sami sa sobom, da razgovaramo sa svojim nemirima, a ne da mislimo kako će tek tako nestati ako na nekoliko dana napustimo prostor u kojem se svakodnevno krećemo. Nemir nije od prostora, nemir je u nama. I upravo zato je dobro otići nekamo da toga postanemo svjesni.

Sve se u našem srcu začinje i tu raste.

prirodne sklonosti, koje nekada ne moraju biti loše nego se nama mogu ne sviđati. Ili sebe počnemo idealizirati, poistovjećivati s drugima, nekim svecima ili ljudima naravi kakvu mi za sebe priželjkujemo i tada stupamo u akciju da dostignemo, pa makar i na silu, taj ideal. Ako tako idemo, razočaranje će biti neminovno.

Put je drugačiji, savjetuju nas oni koji su njime išli. Najprije je potrebno upoznati sebe sa svim darovima i mogućnostima od Boga nam danim. Imati poštovanje prema daru koji smo primili, svome vlastitom životu. Ne uspoređivati se ni s kim drugim, niti se prema drugima mjeriti. Svatko od nas ima svoj vlastiti životni put i naš je za nas najbolji.

Mnoga naša opterećenja dolaze iz naših umišljaja i prevelikih očekivanja od nas samih, a onda i od drugih s kojima živimo. Mučimo se kako drugi ne vide našu dobrotu, naše nastojanje i trud. Kako nas više ne cijene i ne poštuju. U našim grozničavim nastojanjima da budemo što bolji, uspješniji, priznatiji, poznatiji... krije se veliki postotak našega nezadovoljstva. I to trebamo sebi priznati. Posve mirno, bez osude ili detaljnih procjenjivanja. Kad smo to sebi priznali, možemo to onda i pustiti. Možemo, barem na odmoru, probati pustiti idealizirane sebe da budemo ono što uistinu jesmo. Ne ograničujemo se očekivanjima. Pokušajmo vježbati odživjeti posve prirodno tih nekoliko darovanih nam dana. I onda će naš odmor biti zasigurno plodan. Ne boriti se protiv ničega, nego pustiti da sve bude kakvo jest. Da mi budemo ono što jesmo, da oni oko nas budu

ono što jesu, da priroda bude to što jest. Da sve, baš sve, doživimo posve autentično i čisto.

Odmor u povjerenju

Opuštanje je povezano s povjerenjem. Mogu pustiti svoje poslove i planove i poći na odmor zato što se pouzdam Bog u konačnici sve vodi i da ne ovisi baš sve o meni. Ja znam svoju ulogu ali i svoje mjesto. Mnogo toga može i bez mene dobro funkcionirati, možda i bolje – to se zove povjerenje. Ovakvo povjerenje i pouzdanje u dobar ishod svega pridonosi unutarnjem miru. Ne moram sve držati pod kontrolom, jer mogu vjerovati da će biti dobro i ako ja nemam sve konce u svojim rukama.

Ljudi koji imaju slab osjećaj vlastite vrijednosti trebaju mnogo toga da bi prikrili taj osjećaj. Oni nastoje sve držati pod kontrolom kako bi se stekao dojam silne brige. Oni nemaju povjerenja i onda nemaju ni mira. Izjeda ih neprestana nervoza i zabrinutost, destruktivna i za njih same i za druge.

Zanimljivo je i to da mi često mislimo kako ćemo pojačati osjećaj vlastite vrijednosti time što želimo imati sve što nam je potrebno za život, ako se što bolje osiguramo, pa onda nagomilavamo stvari i izmišljamo neke umjetne potrebe koje sve više vuku jedna drugu, ali ne pridonose unutarnjem miru. Zaboravljamo da nije sretan onaj koji mnogo posjeduje nego onaj koji malo treba. Biti pomiren sa svojom najdubljom biti donosi neizmjereno zadovoljstvo i odmor duše. Takav odmor u miru želim svim čitateljima *Glasnika mira*.

U MEĐUGORJE SAM HTIO DOĆI JER JE U NJEMU MAJKA

U Gospinu mjesecu, svibnju, sa skupinom od dvadeset irskih hodočasnika, Međugorje je posjetio mons. George Cosmas Lungu Zumaire, biskup iz afričke zemlje Zambije. To je bio njegov prvi dolazak, ostvaren dobrohotnošću irskih hodočasnika. Tijekom boravka u Međugorju biskup se rado odazvao i razgovarao za Radiopostaju "Mir" i

Glasnik mira.

Razgovarala Ivana Miletić

Oče biskupe, hvala Vam što ste pristali razgovarati za Radiopostaju "Mir" Međugorje i Glasnik mira. Molim Vas, predstavite se našim slušaateljima i čitateljima.

Ja sam biskup George Cosmas Lungu Zumaire, biskup biskupije Chipata u istočnom dijelu Zambije. U mojoj domovini živi 1,3 milijuna stanovnika, od čega su četiri posto katolici. U Međugorju sam prvi put.

Zašto ste došli u Međugorje?

Najjednostavnije: da iskusim ljubav Majke, Kraljice Mira. Ako voliš svoju Majku, ta te ljubav vuče prema njoj.

Kad ste prvi put čuli za Međugorje?

Čitajući neke knjižice na koje sam naišao u Zambiji, saznao sam za Međugorje. Prošle godine jedan svećenik iz Zambije posjetio je Međugorje i ispričao mi neke stvari koje su me dirnule. Primjerice, mi teško dolazimo do viza i on je umalo iz Londona bio poslan natrag kući. Ali, Majka je pomogla, i tako je ipak uspio doći u Međugorje. Iskustvo je ljubav naše Majke i vratio se kući veoma dirnut. Budući da je sada ravnatelj Radio Marije, u jednoj svojoj emisiji redovito iznosi iskustva Međugorja pa su tako mnogi u prilici saznati za ovo mjesto, kršćani i nekršćani, vjernici i nevjernici.

Molim Vas, oče biskupe, kažite nam nešto o životu ljudi u Vašoj zemlji.

Dolazim iz ruralne biskupije. Ljudi su siromašni i bore se za svagdanje preživljavanje. Imamo poteškoća sa zdravstvom, obrazovanjem, socijalnim uslugama, teško nam je skupiti novčana sredstva za djecu da idu u školu, teško nam je platiti bolničke račune. Ljudima je doista teško.

I prije nego ste došli u Međugorje, uza nj Vas je nešto vezalo?

Došao sam u Međugorje, kako rekoh, iskusiti ljubav svoje Majke i zahvaliti joj na njezinoj velikoj brizi. Za mene je Međugorje posebno. Ispričat ću vam nešto. Prije nego što sam došao ovamo već sam bio u vezi s Međugorjem. Želio sam, naime, pokaznicu za klanjanje. Volim klanjanje, ali nisam mogao nabaviti pokaznicu koja bi mi pomogla u klanjanju Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu. I tako je vrijeme prolazilo... Jedan je irski hodočasnik, imenom Oliver, tada bio u Međugorju. Trebao je kasnije posjetiti i moju biskupiju, u kojoj živi njegov ujak, jedan irski svećenik. Taj je hodočasnik osjetio da treba kupiti pokaznicu. Mi nikada pri-

je nismo bili u kontaktu. Ja mu nikada nisam bio govorio o toj svojoj želji, ali on je, jednostavno, osjetio da mi treba darovati pokaznicu. I učinio je to. Došao je i rekao: „Biskupe, imam dar za Vas.“ I onda je ispričao svoju priču: „Bio sam u Međugorju, i nakon molitve osjetio sam poticaj kupiti Vam ovaj dar – pokaznicu. Nadam se da vam je drago.“ Nisam se mogao načuditi. Kako je znao, kako je znao da doista hitno trebam pokaznicu? Prirodni ključak bio je da je Majka intervenirala. Vjerovali ili ne – to je ono što Majka čini. Ne trebaš riječi, trebaš samo iskustvo Majčine ljubavi koja se izražava na vrlo konkretan način.

U Međugorje sam želio doći – jer je Majka u njemu. Znao sam da nemam novaca i da, osim toga, ima puno poteškoća s vizom. Nisam mogao ni pomisliti da ću jednoga dana doći u Međugorje, ali se u mojoj biskupiji pojavio jedan par iz Irske koji mi je tijekom razgovora rekao da organiziraju putovanja u Međugorje. Pitali su me da li bih želio poći s njima. Možete li zamisliti! Kako da kažem ne! Budući da mi je ovo prvi boravak ovdje, želim što više toga vidjeti. Program nam je prepun pa nemam puno vremena opustiti se, uživati u Gospinoj nazočnosti. Trebam više vremena.

Doći ćete opet?

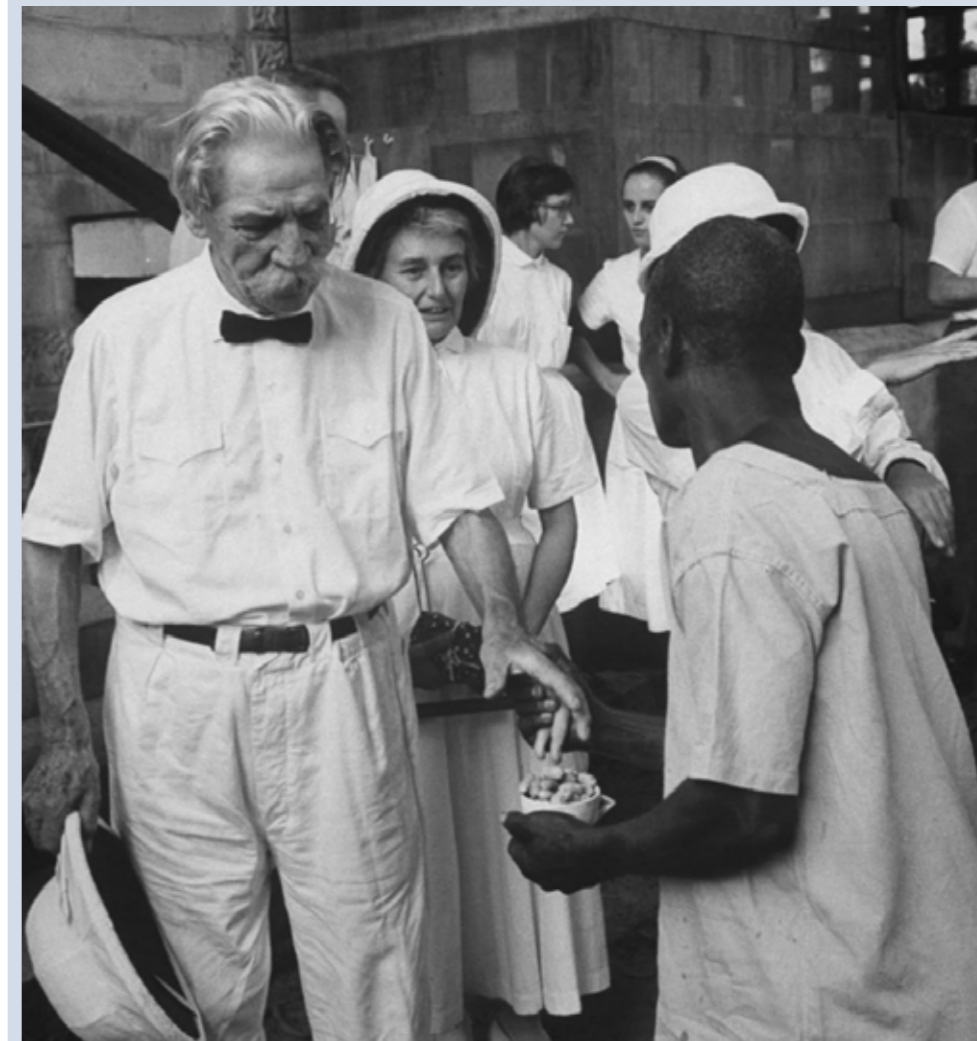
Želim ponovno doći, a ako pronađem ljude dobre volje koji mogu pomoći, volio bih da svi moji svećenici, oni koji su navršili deset godina službe, dođu ovamo i dožive ovo iskustvo. Kod nas ima vrlo malo svećenika i svi su preopterećeni u pastoralnoj službi, i ne shvaćaju da su premoreni dok ne padnu mrtvi, a tada je kasno. Zato bih htio uvesti program u kojem će svećenici nakon deset godina službe doći ovamo i iskusiti ljubav Majke. Da osobno dožive što znači naša Gospa, naša Majka.

Svjedočit ćete o svojem iskustvu?

Da, u Zambiji gdje, kako rekoh, živi tek malena zajednica katolika, ali i svugdje gdje mi se ukaže prilika. Poruka iz Međugorja je snažan poziv na obraćenje svim ljudima našeg vremena. Kraljica Mira želi da svi zagrlimo njezina sina Isusa i da za njim idemo. Premda smo mi prostorno veoma udaljeni, osjećam takvu blizinu Međugorja da to ne mogu ni opisati.

Još Vam jedanput zahvaljujem na razgovoru i za kraj, molim Vas, blagoslovite slušatelje Radiopostaje "Mir" Međugorje i čitatelje Glasnika mira, ali i sve međugorske župljane i hodočasnike.

Hvala vam što slušate ovu radiopostaju i čitate list, jer znam da preko vas dolaze mnogi blagoslovi. Zazivam Božji blagoslov na sve slušatelje i čitatelje. Neka dobri Bog ojača vašu vjeru, vjeru u Boga i Gospu, našu Majku. Ona vidi vaše potrebe. Ona je uvijek tu za vas, ona moli s vama i ona jest s vama. U teškim i radosnim trenucima ona će uvijek biti tu. Neka vas dobri Bog blagoslovi po zagovoru Naše Gospe, dadne vam radost i vječni život! Amen.

SNAGA DOBROTE

Usvome sam životu uvijek pokušavao – u svojim mislima i svojim osjećajima – ostati mlad, i uvijek sam se iznova hrvao s činjenicama i svojim iskustvom vjere u dobrotu i istinu. U ovome vremenu, u kome se iza laži skriva nasilje, koje tako jezivo, kao nikada dosada, vlada svijetom, ipak ostajem osvjedočen kako su istina, mirotvorstvo i ljubav, blagost i dobrotu, ona snaga koja pobjeđuje svaku drugu silu. Njima će pripadati svijet samo kad ljudi dovoljno misle i žive misli ljubavi i istine, blagosti i mirotvorstva.

Svaka banalna sila, svako nasilje u ovome svijetu stvara samo sebi jednu posve određenu i zacrtanu granicu. Svaka sila rađa protusilom koja će joj, prije ili kasnije, biti ravnopravna ili pak nadmoćna. Dobrota pak djeluje i jedno-

stavno i uporno. Ona ne rađa nikakvom napetošću kojom bi samu sebe dokidala, ona postojeće napetosti smanjuje i stišava. Ona uklanja nepovjerenje i nesporazume. Budeći dobrotu ona se sama pojačava. Stoga je dobrota najsvrhovitija i naj snažnija sila.

Dobrota koju čovjek zrači u svijet djeluje u ljudskim srcima i njihovu mišljenju. Naša je suluda pogrješka i krivnja što ne pokušavamo ozbiljno s dobrotom. Htjeli bismo stalno kotrljati veliki teret života ne služeći se polugom dobrote. A upravo dobrota je kadra dostročiti naše snage. Nemjerivo duboka istina počiva u Isusovoj riječi: "Blago krotkima, oni će baštiniti zemlju!"

(Albert Schweitzer, liječnik, nobelovac koji je život proveo među gubavcima u Africi)

SVETI BONAVENTURA - FRANJEVAČ, BISKUP I KARDINAL

fra Miljenko Šteko

U kratkih pedeset i sedam godina, Bonaventurina „rijeka života“ donijela je silno bogatstvo svježine i bistrine na mnoga područja uokvirena u redovnički život u Crkvi, obilježen pobožnošću i filozofsko-teološkim znanjem sabranim u 45 djela.

Sredina srpnja je u Franjevačkom redu obilježena Bonaventurinom blagdanom, koji u ovoj 800. obljetnici postaje osobito značajan, zbog nove upućenosti Reda kojoj on stoji na čelu. Naime, njegov prethodnik, Ivan iz Parme, prihvatio je *Teologiju povijesti* kao *proročanstvo* koju je promovirao cistercijski opat Joakim iz Fiore, jer mu se činila prihvatljivom baš za osobu sv. Franje i Franjevački red. Bonaventura se povlači u samoću brda La Verne i tu, uz Gospin zagovor, želi ući u duhovno naslijeđe koje je Franjo ostavio. Plod toga promišljanja i molitve nalazi se u knjizi *Put duha k Bogu*. Na Bonaventurinu nauku i pobožnosti Gospi osvrnut ćemo se drugi put. Ovdje jedan letimičan pogled na osobu i djelo.

Iako u većini životopisa piše kako je sv. Bonaventura rođen 1221. godine, novija istraživanja to opovrgavaju, spominjući kao najvjerojatniju godinu 1217. U svakom slučaju, Bonaventura je rođen u Bagnoregiu, staroj utvrdi rimske Tuscije, u blizini Orvijeta u Italiji, u uglednoj obitelji liječnika Fidanza. (Zapravo, i to prezime obitelj je uzela prema imenu Bonaventurina pradjeda.) Na krštenju je dobio očevo ime, Ivan, što u to vrijeme nije bila nikakva iznimka. Dječastvo je proveo u rodnom mjestu. U predgovoru svoje *Velike legende* Bonaventura spominje kako je u tim prvim životnim godinama po *zagovoru* i *zaslugama* sv. Franje izbjegao smrt, a u *Maloj legendi* spominje da je riječ o teškoj smrtonosnoj bolesti iz čijih je smrtnih ralja čudom izvučen, te kako to snažno nosi u svom sjećanju i to stalno svjedoči (br. 8.). I njegova obiteljska kuća, kasnije pretvorena u crkvu, ostala je u dva jaka potresa (1695. i 1764.) neoštećena, što se u Bagnoregiu opet pripisuje čudu.

Mala legenda spominje i drugi bitan detalj vezan uz njegovu spašenost od sigurne smrti. Naime, majka Marija rođ. Rittello, odnosno Margaritello, Serafskom je ocu Franji za njegovo ozdravljenje učinila zavjet. Je li taj zavjet presudno utjecao

i na njegovo zvanje, nije sigurno, kao ni kasnija svjedočanstva da je imao još jednu sestru koja je postala redovnica i brata svećenika. Školu je pohađao pri gradskoj katedrali ili franjevačkome samostanu Bagnoregia. Prema buli *Etsi Sedes Apostolica* pape Siksta IV. iz listopada 1482., Bonaventura je svoju franjevačku formaciju započeo upravo u mjesnome franjevačkom samostanu, iako se većina povjesničara odlučuje za soluciju po kojoj se on za franjevačko zvanje odlučio za studija u Parizu, koji mu je omogućila njegova dobrostojeća obitelj. Bilo kako bilo, Bonaventura je oko g. 1236. na glasovitom Sveučilištu u Parizu gdje studira ondašnji školski sustav *trivium* i *quadrivium*. Učitelj mu je znameniti Aleksandar Haleški kojeg on sam naziva *ocem i učiteljem* (*pater et magister – Opera*, vol. II, 1-2, 547.). Tu biva promoviran u zvanje *magister in artibus*.

Nakon te diplome, u dobi otprilike od 26 godina, u rimskoj provinciji pristupa Franjevačkom redu, dobivši ime Bonaventura. A onda je rijeka života silno počela teći, te, u ljudskim okvirima, kratkom slijevu od pedeset i sedam godina donijela silno bogatstvo svježine i bistrine na mnoga područja uokvirena u redovnički život u Crkvi, obilježen pobožnošću i filozofsko-teološkim znanjem sabranim u 45 djela. Iako je bitno odmah napomenuti kako Bonaventura stalno ima određenu rezerviranost prema filozofiji, ona je njemu voda, a teologija – u Bonaventuri je to Sveto pismo – je vino. Zato nije dobro previše vode ulijevati u vino – drži on. (*In Hexameron* XIX 14.)

Bonaventura je, jednostavno, uz svoga suvremenika Tomu Akvinskoga, obilježio razdoblje teološkog promišljanja, a u svome Franjevačkom redu ostavio neizbrisiv trag. Dostatno je spomenuti kako je službu Generalnoga ministra – Generala reda obnašao gotovo 17 godina (izabran 2. veljače 1257.). Prije tog izbora, od 1250. tu mači *Sentencije* Petra Lombardijskoga, vodi rasprave te mnogo propovijeda. A od si-

ječnja 1254. službeno predaje teologiju i jedan je od nositelja glasovitoga „redovničkog stava“ koji su na pariškome sveučilištu promovirali prosjački redovi. Papa Grgur X. imenovao ga je kardinalom u listopadu 1273. godine, te ga zaređio za biskupa. Iz Firence je sredinom kolovoza te godine, zajedno s papom, pošao na Opći sabor u Lyonu. Iscrpljene životne snage jednostavno su se ugasio, te je svoju dušu tamo predao Bogu 15. srpnja 1274. godine. Siksto IV. ga je kanonizirao već 1482., a Siksto V. proglasio 1588. naučiteljem Crkve, uz pridjev Serafski.

Ukratko se može reći da Bonaventura razvija ono što je primio od svog *oca i učitelja* Aleksandra Haleškoga, koji je opet bio sljedbenik augustinizma. Naravno, na nov i neponovljiv način, imajući iznad svega izvorište u primjeru i Spisima Sv. Franje Asiškoga. Augustinizam (po sv. Augustinu) je naglašavao potrebu obraćenja kao temeljnu poruku evanđelja. U toj *životnoj filozofiji* Bog ima središnje mjesto, kao uzrok i svrha svega. Sve dobro potječe od Boga, a zlo je samo nedostatak dobra. Potom, snažno naglašen voluntarizam, koji kaže kako je volja bitna moć čovjekova. A to opet vodi do teocentrizma – Bog stvara svijet odlukom svoje volje!

Nadahnutost Franjinin likom

Sve je to Bonaventura izvrsno uklopio u duh i ideal svetoga Franje koji je ostao zapamćen po načelu: „Bog moj – sve moje!“ i „Ljubav nije ljubljena!“.

Tako je Bonaventura zatečeni ideal sv. Franje koji je nosio od dječakih nogu sada izrazio skolastičkim jezikom, zahvaljujući vlastitom poznavanju ondašnjih znanstvenih strujanja koja su se inspirirala sustavima od onoga grčkog Aristotela i Platona do zlatnoga doba skolastike. Neki će reći kako je, zapravo, sam sv. Franjo u Bonaventuri našao svoga teologa koji je tradicionalnom augustinizmu dao poseban oblik. Sigurno je da se u prvim Bonaven-

Serafinski naučitelj tvrdi da teologija mora koristiti metodu promišljanja, ali samo potkrijepljena vjerom može govoriti o Bogu i našem spasenju. Nijedan filozof ne može samim svojim razumom spoznati jedinstvo u Trojstvu, veličanstvo Božje u poniznosti Utjelovljenja, Božju nepromjenljivost u njegovu djelovanju. A bez te vjere, sigurno nema prave spoznaje o Bogu.

turinom djelima nalazi svjedočanstvo dotadašnje tradicije, posebno augustinizma, ali njegova kasnija djela, bez dvojbe, stvaraju vlastitu franjevačku neponovljivost Bonaventure, franjevačkoga teologa i mistika. (Dobro je spomenuti da tada u filozofiji prevladava platonsko-augustinjski smjer koji je zbog povezanosti s teološkim promišljanjima dobivao značaj maločas spomenute *filozofije života*.)

Serafinski naučitelj tvrdi da teologija mora koristiti metodu promišljanja, ali samo potkrijepljena vjerom može govoriti o Bogu i našem spasenju. Nijedan filozof ne može samim svojim razumom spoznati jedinstvo u Trojstvu, veličanstvo Božje u poniznosti Utjelovljenja, Božju nepromjenljivost u njegovu djelovanju, a bez te vjere sigurno nema prave spoznaje o Bogu. Vjera je izvor mudrosti i znanja (mudrost je dar

Duha Svetoga). Samo Krist, kao srž svega spoznanja na tom putu, (Sermo 5 in Dom. II. Adv.), može pomoći čovjeku da ona prirodna klica znanja, usađena u njegovoj duši, formira istinsku, iako nikada potpuno savršenu filozofiju, koja ostaje, stoga, podređena teologiji, a teologija kontemplaciji, do koje nas vodi molitva i krepostan život.

Bonaventura je razvio sedam stupnjeva preko kojih se dižemo od nižega prema višemu tražeći Boga izvan nas, u nama i po vrh nas. On uči da se Boga promatra najprije u osjetilnom svijetu tjelesnim okom (*oculus carnis*), potom u nama samima, duhovnim okom (*oculus mentis*), te nad nama, kontemplativnim okom (*oculus contemplationis*), i to u Njegovu biću i Njegovoj dobroti.

Bonaventurino promišljanje potom se usmjeruje na promatranje Presvetog Trojstva i Utjelovljene Riječi koja je, zapravo, most preko kojeg dolazimo u onaj pravi mir (exstazu), i tu uživamo u promatranju (*apex mentis*) Beskonačnoga, i to je prava mudrost! To je, ukratko, put od osjetne spoznaje, preko one naravne, do nadnaravne. A, sve to, zapravo, prati Ljubav koja dušu uvijek privlači Bogu.

Bonaventura, svetac i mistik, spaja izvrsne misaone odrednice s pobožnošću, te često suhoj skolastici daje novi proplamsaj mistikom koju tako često pripisuje Franjinim doživljajima.

A, koliko se nadahnjivao Franjinim likom, najbolje sam potvrđuje pišući njegove životopise. Na početku prvoga kaže: „U gradu Asizu živio je čovjek imenom Franjo. *Blagoslovljena je njegova uspomena*, njega je Bog dobrostivo *predusreo blagoslovima sretnim* milostivo snabdio darovima nebeske milosti.“ Na samom će kraju, govoreći o preminulom Franji, dodati: „A dok je to sveto blago, opečaćeno pečatom svevišnjega Kralja, prenošeno, Onaj se čiji je lik nosio udostojao učiniti mnoga čudeša da bi spasonosni miris privlačio ljubav vjernika da bi slijedili Krista. Zato je doličovalo da Bog onoga, koga je po daru kontemplacije sebi učinio milim i dragim, poput Henoka prenese u raj i da ga po žaru ljubavi u ognjenim kolima odveze u nebo kao Iliju.“ Nakon ovoga kratkog prikaza, spomenut ću još samo jednu njegovu misao o Gospi koja nam može biti dostatna za dugo razmišljanje: „Kao što je Bog na zemlju došao po Njoj (Mariji), tako ćemo se i mi vratiti Bogu upravo po Mariji.“ (*Commentarius in Ev. Lucae*, c.1,n.70).

foto ICMM

snimio Franjo Sušac

snimio Mate T. Vasilj

foto ICMM

28 obljetnica u slici

snimio Franjo Sušac

foto Đani

snimio Tvrko Bojčić

foto ICMM

snimio Franjo Sušac

VJERA UTEMELJENA U POVIJESTI

Dobro čuvana tajna znanstvenih otkrića

Znanstvena istraživanja sadržaja sarkofaga čini se da potvrđuju predaju kako je riječ o zemnim ostacima apostola Pavla. "Sve nas to ispunja velikim uzbuđenjem", kazao je papa Benedikt XVI. Naravno da ne bijaše moguće ustanoviti identitet kostiju u sarkofagu jer nitko ne zna za Pavlov genom ili DNA, ali je, ipak, prava senzacija da su se arheolozi namjerali na ostatke kostiju starih dvije tisuće godina. Ovo otkriće je spektakularan završetak Pavlove godine, koju je Papa proglasio prije godinu dana svečano paleći Pavlov plamen u njegovoj bazilici.

fra Tomislav Pervan

U predvečerje svetkovine svetih Petra i Pavla papa Benedikt XVI. je šturim riječima, ali vidljivo dirnut obznanio *urbi et orbi, Gradu i svijetu*, kako su provedena znanstvena istraživanja spram sadržaja sarkofaga za koji se pretpostavljalo da su u njemu zemni ostatci apostolskoga prvaka, svetoga Pavla.

"Okupili smo se ovdje kraj Apostolova groba", započeo je Papa svoju homiliju, "čiji je sarkofag pod papinskim oltarom nedavno bio predmetom minuciozne znanstvene analize. U već stoljećima zatvorenu sarkofagu izbušen je mali otvor kroz koji je spuštена posebna sonda u njegovu unutrašnjost, gdje su pronađeni tragovi skupocjenoga lana purpurne boje, optočen lisnatim zlatom te modre tkanine lanenih niti. Pronađene su također mrvice crvenoga tamjana te proteinske i vapnenaste tvari. Osim toga, pokazalo se da vrlo maleni komadići kostiju pripadaju osobi koja je živjela između 1. i 2. stoljeća. Stručnjaci koji su ih podvrgnuli ispitivanju s pomoću ugljika 14 (C-14) nisu znali odakle ti komadići potječu", rekao je Papa. Čini se da to potvrđuje jednoglasnu i neospornu predaju kako je riječ o posmrtnim ostacima apostola Pavla. "Sve nas to ispunja velikim uzbuđenjem", kazao je Papa.

Zanimljivo je otkriće purpura, grimiza. Purpurna boja bijaše boja mučenika. Ljudi koji su Pavla pokopali u purpurnoj tkanini učinili su to zbog toga što je on mučenik Kristove Crkve. Stari himni ne govore o *crvenilu krvi*, nego o *purpuru krvi*. To je dodatni dokaz autentičnosti groba. Tu i tamo su pokapani rimski senatori u purpuru, ali zacijelo ovdje nitko nije štovao nekakva rimskoga nepoznata senatora, a mučenike zacijelo jest.

Zlato svjedoči o 'kruni života', kruni vječnoga života koju su dobili mučenici,

a tako i apostoli Petar i Pavao. Kruna mučeništva je izričaj koji ćemo pronaći već u Novome zavjetu i cijeloj staroj Crkvi.

Modra boja je Marijina boja, a onodobno prvenstveno boja neba. Onodobno su nebo opisivali modrim, plavim bojama. Ono je mjesto boravka blaženika i svetaca. Osim toga, modra boja bijaše najdragocjenija boja sve do kasnoga srednjeg vijeka, nazvana i *ultramarin-modra*, *plava*, zato što je dolazila iz prekomorskih zemalja.

Nalaz tamjana govori kako je tamjan dar koji pripada samo Bogu, svetima i blaženicima koji Boga tako reći predstavljaju u svijetu, kako to i u liturgiji nalazimo. Tamjan ne pripada caru, stoga imamo i sukobe u ranom kršćanstvu: Kome prinijeti tamjan? Kristu, Bogu ili carskom samoproglašenom božanstvu? Kršćani su uskraćivali prinositi caru tamjan i to bijaše po život opasno. Tamjan u grobu znači: Ovdje je pokopan svetac! Ovdje je pokopan netko čija je svetost nesporna!

Otpori glede toga otkrića jasno dolaze od onih koji ne poznaju ni starocrkveno bogoslužje a ni starokršćansku arheologiju. Smisao za tjelesnu prisutnost svetaca izgubila se vremenom i u Katoličkoj Crkvi. Ne treba zaboraviti da se do Koncila euharistija mogla slaviti samo na oltaru u kome bijahu kosti, *moći*, mučenika.

Zanimljivo je otkriće purpura, grimiza. Purpurna boja bijaše boja mučenika. Ljudi koji su Pavla pokopali u purpurnoj tkanini učinili su to zbog toga što je on mučenik Kristove Crkve. Stari himni ne govore o *crvenilu krvi*, nego o *purpuru krvi*. To je dodatni dokaz autentičnosti groba. Tu i tamo su pokapani rimski senatori u purpuru, ali zacijelo ovdje nitko nije štovao nekakva rimskoga nepoznata senatora, a mučenike zacijelo jest.

Svaki je oltar time bio i mali grob mučenika-sveca. Danas imamo spiritualizaciju kršćanstva, a stara Crkva polagala je veliku važnost i materiji, tvari. Rim je postao važan za kršćanstvo upravo zbog Petra i Pavla, mučenika, prvaka apostolskih.

Konstantinova bazilika

Naravno da ne bijaše moguće ustanoviti identitet kostiju u sarkofagu jer nitko ne zna za Pavlov genom ili DNA. Ipak je prava senzacija da su se arheolozi namjerali na ostatke kostiju starih dvije tisuće godina, da je riječ o uglednoj osobi koja je umotana u skupocjeno platno, pokopana uz miomirise, za što znamo iz postupka žena na Isusovu grobu. Samo s jednom razlikom, ondje su žene našle plahte i prazan grob, bez Isusova tijela, a ovdje je ipak jamačno riječ o apostolu Pavlu koji je pronio Isusovo ime ondašnjim Rimskim carstvom. I stoga je i danas grad Rim ponosan na dvojicu svojih svetaca – Petra i Pavla. Rim (p)ostaje Sveti grad upravo zbog dvojice najvažnijih apostola koji su tu stvarno djelovali, stvarno mučeni i pokopani. Slična su naime istraživanja provedena i spram Petrova groba u Crkvi sv. Petra za Pija XII. i za Pavla VI.

Papa Benedikt XVI. na grobu sv. Pavla

Najstariji mozaik apostola Pavla: Apostol prikazan kao filozof

Pavlova godina završava, ali će uvijek biti dio kršćanskoga iskustva ići zajedno s Pavlom i, zahvaljujući njemu, poznavati Isusa, te biti prosvijetljeni i promijenjeni Evanđeljem, istaknuo je također Sveti Otac.

Papa nije mogao spektakularnije završiti Pavlovu godinu koju je proglasio prije godinu dana paleći svečano Pavlov plamen u njegovoj bazilici izvan Zidina. Ipak se mora reći kako ispitivanja koja je dao provesti nisu učinjena iz taktičkih ili medijskih razloga ili računica, nego s razloga znanstvene radoznalosti koja se provlači kroz cjelokupni Ratzingerov znanstveni i teološki opus.

Ovim je korakom skrenuo još jednom pogled na sebe – upravo zbog blizine dvojice apostolskih prvaka, Petra i Pavla. Papa slovi kao nasljednik svetoga Petra, a za Pavla znamo kako nema svojih nasljednika u apostolskoj službi. Biskupi su nasljednici ostalih apostola, ali ne pojedinačno imenovanih. Makar su znali nekada biti u napetu odnosu, o čemu svjedoče Pavlovi spisi, ipak su obojica mučenički i kao braća-apostoli podnijeli smrt za Isusa Krista u ondašnjem stolnome gradu Rimskoga carstva. Pavao je bio svjestan Petrova prvenstva u apostolskom zboru, što ne bijaše samo neki počasni naslov. Petar je prema predaji bio prvi biskup Rima. I to je vjerojatno onaj odlučni i prevažni razlog zbog koga je Papa dao provesti ovu istragu.

Ali s obzirom na nalaze u grobu, čini se da je Pavao pokopan gotovo kao kralj, ili je – što je možda vjerojatnije – nakon svoje smrti, kad je sarkofag pravljén, u nj položen s posebnim počastima i štovanjem vjerničke zajednice. Car Konstantin je podigao nad Pavlovim grobom, na starom antičkom groblju na Via Ostiense, veliku baziliku. Prema onodobnome vjeronanju time se ogriješio o mir pokojnika, uništavajući staro groblje. Svojim činom on je svjesno izazvao rizik pobune među pučanstvom koje je još umnogome bilo pogansko. Da nije Crkva vjerovala kako je u sarkofagu sveti Pavao, nikada se ne bi usudio Konstantin podignuti tu baziliku, a od god. 394. sarkofag je na tome mjestu, nikada nije pomican, osim što je sada izbušena rupa za sondiranje, koja je automatski zatvorena da ne bi unišao vanjski zrak u unutrašnjost. Sadašnje otkriće samo potvrđuje vjeru i predaju kako je to uistinu grob apostola Pavla.

(Nastavlja se)

28. OBLJETNICA UKAZANJA KRALJICE MIRA

Dvadeset i osma obljetnica! I ovoga lipnja, kao i svih minulih, pa i onih ratnih, u Međugorje su se slijevale prave hodočasničke rijeke: od domaćih i susjednih župa, do vjernika iz svih krajeva svijeta. Pješaci, hodočasnici osobnim autima i autobusima, hodočasnici pristigli zrakoplovima, neki prvi, a neki i sto i prvi put...

DEVETNICA

Zupljani i hodočasnici za obljetnicu su se pripremali devetnicom. Svaki dan molila se krunica na Brdu ukazanja te slavljen sv. Misa. Ni vrući ljetni dani, ali ni kiša, neobičajena za ovo vrijeme godine, nisu omeli tisuće vjernika da svakodnevno u 16 sati, predvođeni međugorskim fratrima, mole krunicu na Brdu ukazanja.

Nakon svake večernje Mise tijekom devetnice vidioci su molili Veliča.

HODNJA MIRA

Već sedamnaest godina, od 24. lipnja 1992., na uočnicu obljetnice ukazanja organizira se *Hodnja mira* Humac – Međugorje. Naime, te spomenute godine skupina najhrabrijih hodočasnika iz svijeta, njih tristotinjak, tražili su način kako dostaviti pomoć krajevima pogođenim ratom. Došli su do franjevačkog samostana na Humcu i odatle u Međugorje, oko 12 kilometara, dopješačili Kraljici Mira. Tako se rodila *Hodnja mira*, molitva za mir, na što nas Majka Božja poziva već 28 godina.

I ovogodišnja *Hodnja mira* započela je blagoslovom u šest sati, a završila u Međugorju u deset sati blagoslovom s Presvetim. Hodnju je predvodio fra Danko Perutina uz sudjelovanje brojnih svećenika, redovnika i redovnica te oko pet tisuća hodočasnika.

Svete Mise na hrvatskom jeziku slavljene su u 8, 11 i 19 sati, a večernju sv. Misu predslavio je fra Tomislav Pervan, u suslavlju sa 155 svećenika.

CJELONOĆNO KLANJANJE

Na 24. lipnja u 22 sata započelo je klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu, u kojemu je sudjelovalo više desetaka tisuća vjernika. Nakon pola noći klanjanje je u tišini nastavljeno do pet sati ujutro.

OBLJETNICA

Svi hodočasnici koji su tijekom noći pješice pristizali k svojoj majci, Kraljici Mira, imali su prigodu sudjelovati na sv. Misi već u pet sati ujutro. Svete Mise tijekom dana slavljene su, također, u

6, 7, 8, 9 i 11 te u 19 sati. Pučku Misu predslavio je župnik fra Petar Vlašić, a večernju svetu Misu, uz koncelebraciju 180 svećenika, fra Svetozar Kraljević.

Procjenjuje se da je u tjednu u kojemu je proslavljena obljetnica Međugorje posjetilo oko stotinu tisuća hodočasnika sa svih kontinenata.

STATISTIKE ZA LIPANJ 2009.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 159.000
Broj svećenika koncelebriranih: 4.411 (147 dnevno)

BISKUP EUGENE T. COONEY U MEĐUGORJU

Koncem svibnja i početkom lipnja u Međugorju je sa skupinom hodočasnika boravio biskup u miru Eugene T. Cooney iz kanadske biskupije Nelson. Mons. Cooney koji je, prije nego li je zaređen za biskupa, uz ostale dužnosti bio i rektor bogoslovije sv. Josipa u Edmontonu, u Međugorje je došao na poziv svojih vjernika.

“Vidljivi su dobri plodovi kod svih koji su pohodili ovo mjesto. Nakon hodočašća Kraljici Mira postaju zauzetiji i žarči vjernici pa sam i sam htio iskusiti ono što ovdje doživljavaju. Iznenaden sam mirom koji se u ovom mjestu osjeća, ali i tolikim brojem vjernika na Misi. Međugorje sam posebice doživio u ispovjedaonici pa se nadam da ću opet imati priliku doći” – kazao je za Glasnik mira biskup Eugene T. Cooney.

snimio Franjo Suišac

REDOVITO GOSPINO UKAZANJE VIDJELICI IVANKI

Vidjelica Ivanka Ivanković Elez imala je redovito godišnje ukazanje 25. lipnja 2009.

Prigodom posljednjeg svakodnevnog ukazanja 7. svibnja 1985. Gospa je Ivanki, povjerivši joj posljednju, 10. tajnu, kazala da će tijekom cijelog svog života imati ukazanje jedanput u godini i to na obljetnicu ukazanja. Tako je bilo i ove godine. Ukazanje, koje je trajalo 10 minuta, Ivanka je imala u svojoj obiteljskoj kući. Ukazanju je bila nazočna samo Ivankina obitelj. Nakon ukazanja vidjelica Ivanka je rekla: „Gospa je ostala sa mnom 10 minuta, govorila mi je o 10. tajni. Gospa je rekla: *‘Draga djeco, pozivam vas da budete apostoli mira. Mir, mir, mir.’*“

20. MEĐUNARODNI FESTIVAL MLADIH: „ŠTO GOD VAM REKNE, UČINITE!“ (IV 2,5)

Dvadeseti međunarodni molitveni susret mladih - Mladifest 20 - održat će se u Međugorju od 1. do 6. kolovoza 2009. Tema susreta je: „Što god vam rekne, učinite!“ (Iv 2,5). Desetci tisuća mladih iz cijeloga svijeta tih će se dana u Međugorju okupiti na molitvu i radosno svjedočenje svoje vjere.

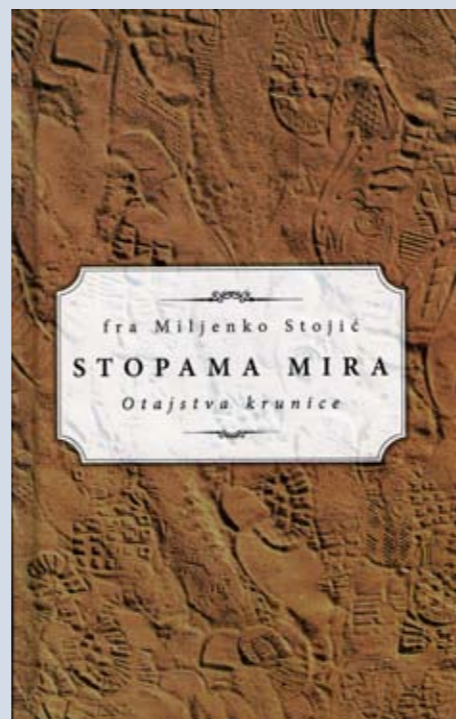
Mladifest počinje u subotu 1. kolovoza 2009. u 18 sati molitvom krunice nakon koje slijedi dobrodošlica mladima po državama, a zatim sv. Misa. U 20.30 je jednosatno klanjanje pred Presvetim. U nedjelju prije podne su svete Mise po jezičnim skupi-

nama, a poslije podne počinje redoviti program: svjedočanstva, pjesma i molitva. I u nedjelju poslije svete Mise je jednosatno klanjanje pred Presvetim.

U ponedjeljak, utorak i srijedu: 09.00 - jutarnja molitva, 09.30 - 12.00 - predavanja, pjesma, svjedočanstva, 12.00 - pauza, 16.00 - predavanja, pjesma, svjedočanstva, 18.00 - molitva krunice, 19.00 - sv. Misa

U ponedjeljak navečer je procesija kroz župu, u utorak predstava, u srijedu klanjanje i oproštaj uz pjesmu. Mladifest završava na blagdan Preobraženja, u četvrtak 6. kolovoza u zoru, svetom Misom na Križevcu.

STOPAMA MIRA – NOVA KNJIGA FRA MILJENKA STOJIĆA

Nedavno je u nakladi Informativnog centra “Mir” Međugorje objavljena knjiga *Stopama mira* fra Miljenka Stojića, člana Hercegovačke franjevačke provincije i uglednoga hrvatskog književnika, autora više knjiga pjesama, eseja, meditacija, priča i slikovnica.

Knjiga sadrži 22 pjesme nadahnute otajstvima krunice, a obogaćena je fotografijama otajstava slikara Carmela Puzzola i Ante Mamuše.

BLAGDAN SV. JAKOVA APOSTOLA, ZAŠTITNIKA MEĐUGORSKE ŽUPE

Blagdan sv. Jakova apostola, zaštitnika međugorske župe, od njezina osnutka 1892. god. slavi se 25. srpnja. Na taj dan mnogi vjernici podrijetlom iz ove župe, kao i mnogi prijatelji iz cijeloga svijeta, dolaze u zavičaj svojih otaca i djedova. Župa će se za taj dan pripremiti molitvenim trodnevljem. Procesija s kipom sv. Jakova polazi iz crkve u 10.30 sati, a sveta Misa slavi se u Gaju u 11 sati.

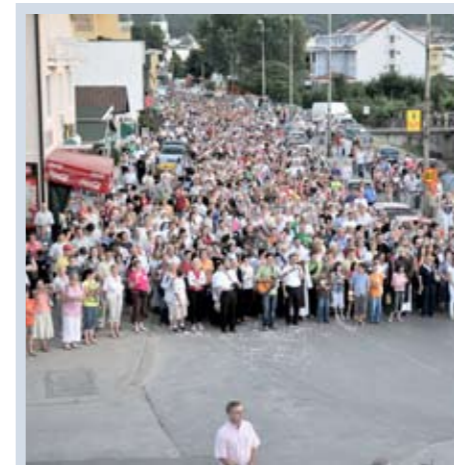

foto Diani

TIJELOVSKA PROCESIJA

Na svetkovinu presvetoga Tijela i Krvi Kristove - Tijelova, 11. lipnja, svečanu večernju Misu predslavio je fra Svetozar Kraljević. Kao i dosadašnjih godina, poslije svete Mise uslijedila je ulicama Međugorja procesija s Presvetim u kojoj su, uz brojne svećenike, redovnike, te tisuće hodočasnika sudjelovali i ovogodišnji međugorski prvopričesnici i krizmanici. Procesija je nakon liturgijskih procesijskih molitava, biblijskih tekstova i pjesama, završila blagoslovom sudionika s Presvetim oltarskim sakramentom.

SVETA POTVRDA U ŽUPI MEĐUGORJE

foto Diani

U subotu 6. lipnja u župi Međugorje sakrament svete potvrde primilo je 89 krizmanika (42 učenice i 47 učenika osmoga razreda). Svetu potvrdu podjelio im je mons. dr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski. Na početku misnog slavlja riječi dobrodošlice biskupu su uputili krizmanica Ana Kozina i međugorski župnik fra Petar Vlašić, a u znak zahvalnosti cvijeće je biskupu uručila krizmanica Vanja Turudić. Svojim pjevanjem svečanost krizme uvećao je župni zbor Kraljice Mira pod ravnanjem časne sestre Slavice Kožul.

ČETRNAESTI MEĐUNARODNI SEMINAR ZA SVEĆENIKE

Četrnaesti međunarodni seminar za svećenike (29. lipnja - 4. srpnja 2009.) započeo je zazivom Duha Svetoga i sv. Misom 29. lipnja u 19 sati na vanjskom oltaru u Međugorju. Svetu Misu predslavio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije dr. fra Ivan Sesar, a propovijedao dr. fra Miljenko Šteko, koordinator seminara.

Seminaru su nazočila 332 svećenika iz cijeloga svijeta. Nakon Jutarnje molitve, u utorak 30. lipnja sudionike je pozdravio župnik fra Petar Vlašić. Predavač, dr. fra Ante Vučković iz Splita, na seminaru je govorio pod tematskim okvirom Ivanova evanđelja: “Vi ste moji prijatelji...” (Iv 15, 14). Uz mnoge simultane prevoditelje za same svećenike, seminar je preveden i izravno prenošen na hrvatskom, njemačkom, engleskom, španjolskom i talijanskom jeziku preko interneta na www.kathtube.com.

Svećenici su tijekom seminara molili krunicu na Brdu ukazanja, Križni put na Križevcu te, posljednjeg dana, posjeti-

li grob fra Slavka Barbarića, utemeljitelja Međunarodnog seminara za svećenike.

O tijeku seminara te svjedočanstvima sudionika pisat ćemo opširnije u sljedećem broju.

SVIJETLE ZRAKE IZ MEĐUGORJA I DALJE ODLAZE NA SVE KONTINENTE

Fra Bernardin Škunca, član franjevačke provincije Svetoga Jeronima sa sjedištem u Zadru, poznati liturđičar i iznimni poznavatelj, posebno sakralne umjetnosti, nedavno je za svoj roman 'Mirotvorac u Bolonji' dobio godišnju nagradu 'August Šenoa' Matice hrvatske. Roman je od svoga izlaska u središtu pozornosti književne kritike, a čini se i među čitanijim literarnim prozom napisanom na hrvatskom u posljednje vrijeme. Naš Glasnik je prepoznao vrijednost tog romana i prije nagrade, jer ga u ulomcima donosi već od početka ove godine.

Fra Bernardine, u godini smo osamstote obljetnice početka franjevačke karizme. Kako je nastala i kako je ostvarena ideja o jednom ovakvom, za naše vrijeme neobično opsežnu romanu?

Meni je neobično drago da je roman o sv. Franji prispio na natječaj u Maticu hrvatsku – našu najstariju i najugledniju kulturnu ustanovu – upravo u završnoj godini velike obljetnice franjevačkih početaka. Franjina karizma je snažna, privlačna, lijepa, uvijek svježja, uvijek moderna. Kojih osam milijuna ljudi, koliko ih godišnje pohodi Asiz, govori već po sebi. U Asiz se ne odlazi u prvom redu radi razgledavanja kulturnih, povijesno-umjetničkih spomenika. Rim, Venecija, Firenca, Beč i Pariz obilaze se u prvom redu s takvih primamljivosti (Rim, dakako, i radi pape, ali i radi vatikanskih muzeja). Privlačnu snagu Asiz nosi iz duhovne snage sina Asiza, sv. Franje. Mislim da je u zborju svega u Franje privlačno ovo: on se usudio živjeti čisto Evanđelje u jednostavnoj i nenametljivoj radikalnosti, ali i u potpunoj vjernosti učiteljstvu Crkve. Poslušao Duhu Kristovu, Duhu Svetom, Franjo je to uspio na čudesan način, tako te se može kazati da od apostolskih vremena Franjo ostaje posebni svetac Crkve, one Crkve koju je svojim življenjem – drugačijim od ljudi Crkve u njegovu vremenu – 'osporavao'. Takav osporavateljski duh prepoznale su pape njegova vremena, od Inocenta III. do Grgura IX., potom mnogi od klera i bogatih slojeva tadašnjeg društva, nadasve pak jednostavan, mali svijet, koji kao da je vadio za takvim svjedokom Evanđelja. Baš takav Franjo i mene obuzima sve više, začuđuje me i zadivljuje, izaziva me i privlači. Franjo mi je najdraži pratitelj na putu vjere u istinitost Isusova evanđelja. Franjo mi je prijatelj s kojim se sve više družim. Odatle i moje – već odavno – pojačano zanimanje za Franjin život i njegovo posla-

nje. Odatle i želja da o njemu pišem. Tako sam prije petnaestak godina priredio njegove molitve (u prijevodu akademika Ante Stamaća) pod naslovom 'Molitvenik za moju dušu', a u više navrata držao sam duhovne vježbe ili posebna predavanja o Franjinoj neusporedivoj karizmi. Odatle i odvažnost da napišem roman o sv. Franji. Znakovita zabilješka našeg historiografa Tome Arhiđanika Splićanina o mirotvornom nastupu siromaška iz Asiza u Bolonji na gradskom trgu, k tome kao očevidca – Toma je tada studirao pravo u Bolonji – u meni je razbudila maštu i prije desetak godina počeo sam pisati roman. Zapravo, riječ je o povijesnoj romanesknoj kronici, što, kako mislim, daje privlačnost u čitanju romana. Velika obljetnica franjevačkog reda učinila mi se prikladnim trenutkom za objavljivanje romana. Moji pratitelji u radu (konzultanti), među kojima osobito fra Antun Badurina, veoma učeni i literarno nadareni fratar-trećoredac, i Davor Velnić, ugledni pisac i književni kritičar, jako su podržali i izbor teme i strukturu romana i davali mi korisne savjete. Nakon dugog rada, evo, došlo je do opsežne knjige. Hvala Bogu. Hvala sv. Franji.

Jeste li iznenađeni zanimanjem književne kritike i čitatelja, pa i uglednom nagradom?

Da, iznenađen sam i dirnut. Drago mi je da su ljudi od struke, kakvi su primjerice – uz gore spomenute – Igor Zidić, Božidar Petrač, Drago Šimundža, prepoznali vrijednost mog pisanja. Drago mi je da nagrada dolazi baš od Matice hrvatske i da nosi naslov oca hrvatskog romana, naime Augusta Šenoa. Ipak, iskreno ću kazati da dubinsku težinu nagrade nosi Franjo Asiški. Uz Franju, kao glavnog lika u romanu, tu težinu nosi i sv. Augustin, veliki umnik kršćanstva, kojega sam – bila je to sretna namisao – uzeo za

Razgovarao Krešo Šego

voditelja u pisanju o miru. Zapravo, ti veliki poslušnici Duhu u meni su otvarali prostor slobode da i ja, zajedno s njima i drugima iz dotadašnjeg kršćanstva, govorim u otvorenosti Duhu. Zato najiskrenije kažem da me visoka nagrada ne uznosi, nego me nosi da i dalje ostanem u društvu spomenutih. Bila bi mi najdraža nagrada da se roman čita, i još veća da i drugi uđu u što tješnje društvo s Franjom Asiškim, nadasve franjevci i franjevke. A dobitak nagrade od jedne svjetovne ustanove može – dao Bog! – u to društvo uvesti i svjetovnjake, pa i one koji nisu katolici. Franjo je širok za sve ljude. To bi bila najpoželjnija nagrada.

Znači li to da nije ugašena žed za sakralnom tematikom, unatoč internetu i svemu što, čini se, u naše vrijeme knjigu stavlja u drugi plan?

Nedavno mi je jedan ugledni pisac kazao otprilike ovo: "Fra Škunca, što je ovo: otkad je hrvatske države, ovo je prvi put da dva svećenika sa svojim knjigama dobivaju visoke nagrade: dr. Tonči Matulić za 'Metamorfoze kulture' i Vi za roman 'Mirotvorac u Bolonji'. Sve ove godine samo su 'ljevičari' to mogli dobiti...". Ne pokazuje li ta činjenica da trajne kršćanske vrijednosti opet dolaze kao doista vječne vrijednosti za čovjeka? Volio bih da je to tako u jačoj mjeri. Volio bih da tome posluže tiskovni i elektronički mediji. Volio bih da to dublje uđe u svijet financijskih moćnika, u svijet politike, u krugove kulture. Posvuda u svijetu, dakako, ali to iznad svega želim Hrvatskoj i Hrvatima gdje god živjeli. Bio bi to sjajan odgovor na želju blagopokojnog pape Ivana Pavla II. da se evangelizira kroz kulturu, ali i da navjestitelji evangeliziraju kulturu. Današnji papa, Benedikt XVI., nastavlja još izrazitijim koracima u istom smjeru. Njegovi nastupi na sveučilištima u Regensburgu i

u krugu sveučilištaraca u Parizu – nakon što su, posebno onaj prvi, doživjeli neumjesnu kritiku dijela medija – od najumnijih ljudi ocjenjeni su kao najviša razina dijaloga s kulturom naše civilizacije i našega vremena. U istom smislu idu i njegove brojne knjige ili studije. Fra Tomislav Pervan je u knjizi 'Dva svjedoka' upravo to pokazao baš preko doprinosa dvojice spomenutih papa. Mislim da je moj roman skroman pokušaj da se – između ostalih naglasaka u njemu – upravo to isto produbljuje i razvija.

Nedostatak sigurnih kriterija

U uvodu u ovaj razgovor rekoh kako ste izniman poznavatelj, poglavito sakralne umjetnosti. Što suvremena sakralna umjetnost može kazati današnjem vjerniku i uopće čovjeku?

Svi oblici umjetničkog izražavanja nastavak su Božjeg stvaranja. Svi, bili oni sakralnog ili profanog sadržaja (u Boga, zapravo, nema 'profanog!'). Držim da je to temeljna teološko-antropološka spoznaja, i kad bi umjetnici koji žele stvarati sakralna umjetnička djela, posebno ona za bogoslužnu namjenu, polazili od te spoznaje, radili bi dale-

ko primjerenija djela za liturđijske prostore. Činjenica je, nažalost, da se kriza identiteta čovječjeg duha, uočljiva u našem civilizacijskom i kulturalnom svijetu do mjere 'izgubljenog lica', posebno odrazila baš na prostoru općeg umjetničko-likovnog stvaralaštva. Brojni filozofi našeg vremena, teolozi još više, upozoravaju na taj gubitak. Kad pak promatramo ostvarenja za bogoslužni prostor, često i tu zapažamo 'gubitak lica'. U velikom europskom krugu takve pojave izazivaju neslaganje, čak protivljenje. Papa Pavao VI. u jednom razgovoru s okupljenim umjetnicima otvoreno je kazao: "Često se događa da stvarate sakralna djela koja ni vi sami ne razumijete. Zato smo zbunjeni...". Toga je manje na hrvatskim prostorima, ali tu onda nerijetko imamo srednju ili nisku razinu umjetničkog dosega. No slab umjetnički doseg jednako je štetan kao i 'gubitak lica'. Zato treba razvijati kriterije – posebno u krugu pastoralnog klera i redovnika/redovnica, najčešćih naručitelja sakralnih likovnih djela – i u logici dobrih kriterija ne žuriti s umjetnošću koja ima doći i stajati u bogoslužnom prostoru. Jer, ta umjetnost je 'navještaj'. Ona bi trebala biti i danas 'Bi-

blija pauperum' ('Biblija nepoučenih'). Trebala bi uvoditi u Tajnu, u Kristovu tajnu, u bogoslužje, u Svetog i u svetost. Papa Ratzinger, koji je inače napisao sjajnih stranica o sakralnoj umjetnosti, tvrdi da ljepota – pri čemu misli na sve sastavnice ljepote i na sav sklad unutarnje i vanjske ljepote – i svetost stoje u Crkvi kao dvije snažne poluge u rastu vjere. Isti papa Ratzinger u tom smislu tumači kako je Isus Krist «najljepši od ljudskih sinova» (iz Pjesme nad pjesmama). Agnostik Umberto Eco, u razgovoru s novinarkom koja ga pita o pojmu ljepote, s pravom upozorava na dubinsko poimanje ljepote kad joj duhovito odgovara: "Što je ljepota u sebi, to ne znam, ali sam siguran da to niste Vi". A slavni romanopisac Dostojevski je upravo iz dubinskog uranjanja u slojevitost, čak mističnost ljepote (koju je promatrao u osobi Isusa Krista) kazao znamenite riječi: "Ljepota će spasiti svijet". K tome bi, eto, trebala smjerati umjetnost u našim crkvama, ali u općem životu ljudi.

I međugorski prostori – crkva – ali i Podbrdo, Križevac, oplemenjeni su umjetničkim djelima suvremenih umjetnika. Koliko takva djela pomažu u razumijevanju i prihvaćanju Božje riječi?

Na prostoru Međugorja je od početka Marijinih ukazanja nastalo mnogo sakralnih djela. Ona su nastajala spontano, kadikad odveć spontano. Ima tu, bez sumnje, vrijednih djela. Posebno vrijedno djelo je veliki lik Raspetog/Uskrsnulog na prostoru prema groblju, gledano od začelja crkve. Svi su to odmah prepoznali, pa i neuki vjernički puk, iako je riječ o posve modernom umjetničkom izrazu...

Opća slika međugorskog svetišta (u širem značenju) mora dobiti vlastitu sliku, poput slika u svim poznatim svetištima. Dakako, dobar je dio sadržaja već tu, zadan, ali valja očekivati zaokruženu definiciju svega. Uvjeren sam da ostvarenje jedne dobro domišljene definicije može u svih hodočasnika ostaviti otisak u duši, u pamćenju. Trebalo bi se to dogoditi i sa suvenirima.

Pred očima mi je Dobro iz Međugorja. Više puta ste dolazili u Međugorje. Činite li to iz radoznalosti ili zbog privlačnosti Gospine poruke o kojoj svjedoče milijuni hodočasnika?

Nikad u Međugorje nisam došao iz radoznalosti. Nakon prvih vijesti o ukazanjima i nejasnih dojmova, ubrzo sam u svojim odlascima u Međugorje događaje vidjelaca

doživljavao kao Tajnu pred kojom valja kleknuti. Stekao sam uvjerenje da ni u kojem slučaju nije riječ o varkama, namještaljkama, trikovima, nagovaranjima, pritiscima. Ni kod koga, pa niti kod prvih župnika Međugorja iz vremena ukazanja, nisam nalazio znakove kakvih lukavih nakana. U takvu sam uvjerenju sada još učvršćeniji. Zato sam duboko tužan ali gnjevan kad se spomenu te prve župnike i neke druge međugorske fratre danas prokazuje na način posve neprimjeren, nalik na ponašanje zlu radnih medijskih linčeva, posve suprotan duhu Blage vijesti. Ne ulazim, dakako, u pitanja eventualnih slabosti i grijeha spomenutih. Bog je koji sudi. Crkva je pak preko svojih poglavara pozvana da to ne radi prisilno, nego s dobrotom, po Božju, ne kao gospodarica Baštine nego kao uzor stada (usp. 1 Pt, 5, 3-4). Za mene su takve pojave bile još jači poticaj da se istinitije stavljam pred Tajnu koju od početka slutim u događajima međugorskih ukazanja. Tako mislim i o svetoj Katoličkoj Crkvi, koja je – kako je to poznato – u svojoj povijesti imala ne mali broj grješnih pastira, kadikad i onih na Petrovoj stolici. Kroz vremena i prostore Crkvu je nosio Duh – Onaj obećani od Krista i poslani od Oca – koji je u redovima svih slojeva svojih sinova i kćeri Crkve razgarao svetost. Sveci su – kao življeno Evanđelje – spašavali Crkvu, među njima, dakako, i mnogi sveti pape, i sveti bi-

skupi, oni naime koji su to bili. Zato sam u nastavku svojih dodira s međugorskim događajima – uz daljnje poniranje u Tajnu – postajao sve snažnije zahvaćen nepriepornim duhovnim iskustvima, čudesnim događajima, svjedočanstvima svetosti, bezbrojnim dobrim plodovima. Mogao bih i ja sada – da sam zle volje – cjepidlačeći nalaziti loše stvari, koje ponekad i vidim, pa to i kažem voditeljima svetišta, ali te slabe točke, nazovimo ih mrlje (jer se radi o ljudskom vođenju duhovnih pojava), u mojim očima i u mojoj duši ne zastiru Dobro Međugorja, jer Dobro koje se tamo događa s odjekom na planetarnoj razini, neizmjerljivo nadvisuje slabe strane. Držim da slobodan čovjek ne može ne biti zapitan o Tajni u Međugorju i ne može ne ostati zadivljen Božjim, Gospinim čudima što se danomice događaju u milijunskim dušama hodočasnika. Imamo li pred očima nejasne, gdjegdje čak 'mutne' znakove koji su poznati uz početke velikih naših i svjetskih svetišta, svjesno ne pristupam međugorskim ukazanjima s takvih usputnih nejasnih i mutnih znakova. Ne ničejući ih, dapače gledajući ih s kritičkom jasnoćom – osobito onda kad mi u razmišljanja naviru brojna pitanja – gledam Dobro koje se očituje u Međugorju.

Jeste li imali dvojbi glede autentičnosti onoga što nam svjedoče vidioci, tako upor-

no i nepokolebljivo, svih minulih dvadeset i osam godina?

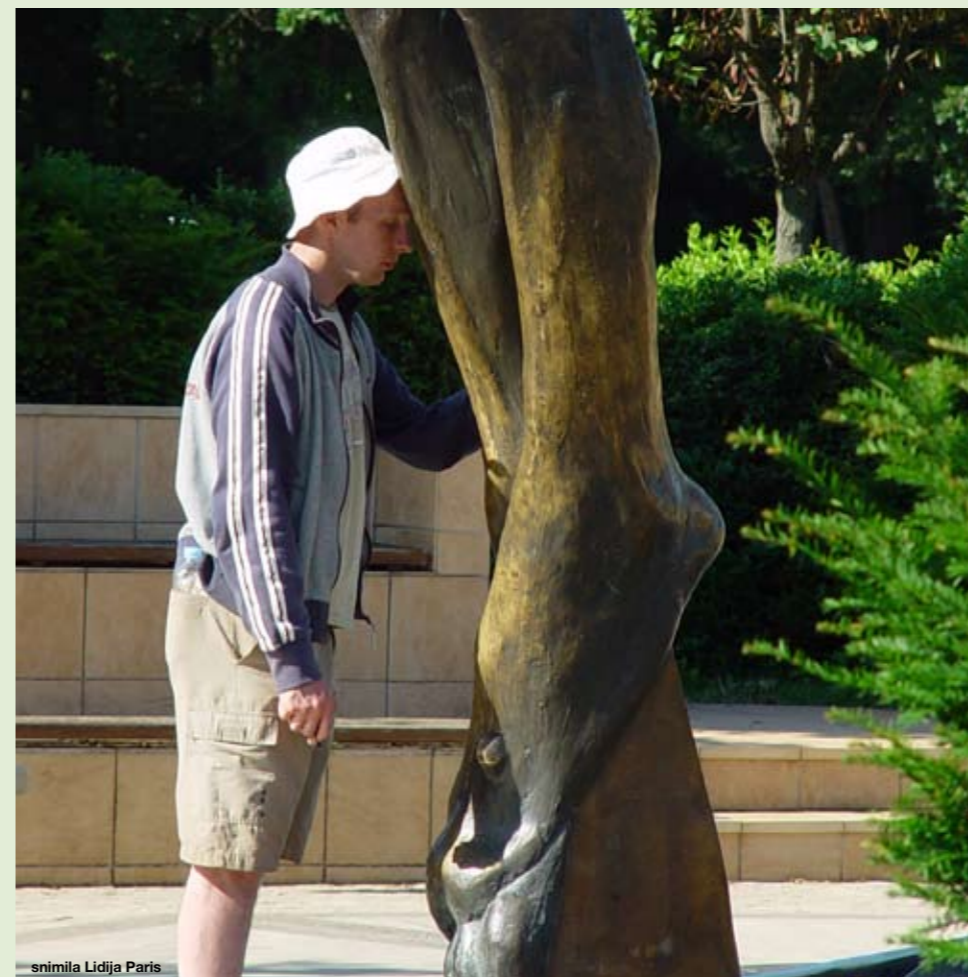
Brojna rigorozna ispitivanja vidjelaca od strane najstručnijih ekipa iz medicinske i psihološke struke, koje su, kako je poznato, bile sastavljene od slobodnih, neopterećenih ljudi, govore barem jedno: u pojavi međugorskih ukazanja nema trikova, nema prijevare, nema laži. Sve to sam imao prilike upoznati – između ostalih kontakata – i preko ozbiljnih ispitivanja Darije Škunca-Klanac, inače moje rođene sestre. Koja je pak punina istine o svemu tome, ostaje na Učiteljstvu Crkve da i dalje budno promatra, proučava i ocjenjuje. Dok to traje, hodočasnici ne prestaju dolaziti evo već dvadeset i osam godina. Svijetle zrake iz Međugorja i dalje odlaze na sve kontinente. Dobri plodovi i dalje povećavaju 'glavicu' Božjeg događanja u ljudskim dušama kroz susrete s Kristovom majkom u Međugorju. To je ujedno i jedna od bitnih odrednica u prosudbi autentičnosti ukazanja. Teško je misliti da bi se na početnoj laži ili na kakvom magičnom triku moglo već od samog početka i stalno u nastavku stvarati brdo Dobra. Uvjeren sam da se to 'brdo' više ne može srušiti. Tek valja poželjeti da voditelji međugorskog svetišta – a jednako tako i sami vidioci – u dobrom duhu s Učiteljstvom Crkve djeluju kao nesebični poslužitelji Evanđelja spasenja.

snimio Mate T. Vasilić

ISKONSKO POVJERENJE I STEČENO NEPOVJERENJE

Lidija Paris

snimila Lidija Paris

Vjerovati – imati povjerenja – osloniti se

Moglo bi se reći da postoji nekoliko vrsta „vjere“.

Velika većina ljudi na ovoj zemlji – bez obzira kojoj vjeri pripadaju – vjeruje *da Bog postoji*. Bog postoji, ali se to njih kao da i ne tiče. To je apstraktna vjera koja ne će nužno utjecati na nečiji život. Takva vjera ne uključuje odnos povjerenja.

Mnogi ljudi ozbiljno uzimaju ono što je Bog objavio – oni vjeruju *u Boga*, oni ga poštuju, oni čak redovito idu u crkvu, ali se oslanjaju na svoje snage. Bogu ne daju prostora da u njihovom životu djeluje. Ovdje, povjerenje ostaje na razini teorije, ono se ne primjenjuje u životu.

Neki se na Boga doista oslanjaju. Oni *Bogu* vjeruju. U njega se uzdaju. U njega imaju povjerenja. Dopuštaju mu da u njihovom životu djeluje.

Matej kaže da na nekim mjestima Isus „ne učini mnogo čudesa zbog njihove nevjere“ (Matej 13,58). Oni koji su se s povjerenjem oslonili na Isusa doživjeli su čudesa, ozdravljenja, oslobođenja. Deset gubavaca se očistilo (Luka 17,11-19), Jerihonski slijepac je progledao (Luka 18,42), uzeti čovjek je prohodao (Matej 9,1), Jairova kćer je uskrsnula (Matej 9,22). Svakomu je Isus rekao: „Vjera te tvoja spasila... Neka vam bude po vašoj vjeri“.

Zašto smo nezadovoljni?

Nije li paradoksalno ustima reći da vjerujemo u nekoga, da u njega imamo povjerenja, da znamo da nam želi pomoći, ali se ne oslanjati na njega i ne računati na njegovu pomoć? Nedostatak povjerenja u Boga vodi do toga da čak i mi, takozvani dobri i praktični kršćani, gradimo svijet ljudskim sna-

gama, bez Božje pomoći. Idemo u crkvu, molimo „dodi kraljevstvo tvoje“, a izvan crkve pravimo kompromise s kraljevima ovoga svijeta. Zato Gospa kaže: „Pozivam vas da razmišljate o svojoj budućnosti. Vi stvarate novi svijet bez Boga samo svojim snagama i zato ste nezadovoljni i bez radosti u srcu...“ (25. siječnja 1997.)

Ozdravljenje srca događa se po iskustvu Božje ljubavi

U čovjeku se vodi neprestana borba između iskonskog povjerenja u dobrog Boga koji nas ljubi i koji nam želi dobro, i stečenog nepovjerenja do kojeg dolazi zbog životnih trauma i rana. Odakle to nepovjerenje u Boga? Naša duša iskonski čezne za Bogom, a naša psiha ga se boji jer na njega projicira svoja ljudska negativna iskustva. Maleno dijete posjeduje iskonsko povjerenje u sve što ga okružuje sve dok ne doživi neko negativno iskustvo: majka ga ne nahrani na vrijeme, otac ga udara, vatra ga opeče, mačka ga ogrebe... Sve što je stvoreno ima svoje granice, zato nam je Božja beskrajna, neizmjerljiva, neograničena dobrota nedokučiva. Zato s Bogom pokušavamo trgovati. Kada nam trgovanje ne uspije, bivamo razočarani... i zato Gospa kaže: „Tražite od Boga milost ozdravljenja svoga srca, da srcem gledate Boga i čovjeka.“ (25. veljače 2000.) Ozdravljenje srca događa se po iskustvu Božje ljubavi. Samo ona može dovesti do toga da se stečeno nepovjerenje ublaži, i da nam se vrati iskonsko povjerenje.

„Ja sam ovdje da vam pomognem...“

Gospa poziva da molimo za one koji nisu upoznali ljubav Božju: „Molite da se njihova srca otvore... da ih mogemo preobraziti u ljude mira i ljubavi“. (25. siječnja 2004.) Katkada mislimo da su ti ljudi negdje drugdje, negdje daleko. Ali pogledajmo sami sebe. Jesmo li mi doista iskusili Božju ljubav? U Međugorju nam Gospa strpljivo ponavlja da je Bog dobar i da nas ljubi. „Slušajte jer vam želim govoriti i pozvati vas da imate više vjere i povjerenja u Boga koji vas neizmjerljivo ljubi“. (25. kolovoza 1996.)

Gospa poznaje naša srca, ona nas ne osuđuje nego nas poziva: „Imajte više povjerenja u mene, jer sam ovdje da vam pomognem i da vas povedem novim putem k novom životu.“ (25. listopada 1992.)

„Mirno je srce moje uzdajuć se u Gospodina, ničeg se ne bojim.“ (Ps 112,7-8)

Božja pitanja čovjeku!

GDJE SI? fra Iko Skoko

Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvorio Jahve, Bog. Ona reče ženi: 'Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?' Žena odgovori zmiji: 'Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: 'Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!' Nato će zmija ženi: 'Ne, ne ćete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo.' Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo. Tada se obadvoma otvore oči i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače. Uto čuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca. I sakriju se – čovjek i njegova žena – pred Jahvom, Bogom, među stabla u vrtu. Jahve, Bog, zovne čovjeka: 'Gdje si?' – reče mu. On odgovori: 'Čuo sam tvoj korak po vrtu; pobojah se jer sam gol, pa se sakrih.'" (Post 3,1-10)

Bog je stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku. Vrhuncu svoga stvorenja, svom prijatelju, čovjeku, darovao je sve što je stvarao kroz pet dana (Post 1,26-31). Bog, međutim, ne prisiljava čovjeka na prijateljstvo. Ne kupuje zajedništvo s njim. Ne uvjetuje ga. Ali mu ga trajno nudi. Unatoč svemu što mu je darovao, dopušta čovjeku da izabere ili odbaci prijateljstvo. Savez prijateljstva su Božje zapovijedi, koje su izražene u terminu „stablo spoznaje dobra i zla“. Adam popušta svojoj ženi, a ova je prije popustila zmiji, sotoni, i krši prijateljstvo, savez sa svojim Stvoriteljem. Izgubio je povjerenje u najvjernijeg prijatelja od koga je dobio sam život i sve ostalo. Želi sam postati „kao Bog“. Posljedica kršenja tog prijateljstva jest strah. Adam i Eva se kriju od Boga. Bježe. Međutim, Bog ne bježi od njih. Traži ih među stablima. Zove Adama: Gdje si?

O ovom Božjem pitanju židovski filozof Martin Buber napisao je knjigu Čovjekov put. Između ostalog, navodi riječi rabia Shneur Zalmana koji je rekao učenicima da je Sveto pismo vječno i obuhvaća sva vremena, sve generacije ljudi i svakog pojedinog. Zato u svakom vremenu Bog postavlja svakom čovjeku, svakoj osobi isto pitanje: Gdje si? Dakle, Bog isto pitanje postavlja sada i nama. Svatko od nas odgovara svojim životom na ovo prvo Božje pitanje. Rabi Zalman nastavlja, ako čovjek želi ozbiljnije odgovoriti i razmišljati o ovom pitanju dobro je da prvo čujemo broj svojih godina, primjerice: „Evo, sad ti je 46 godina. Gdje si?“. Na ovo pitanje odgovaramo svaki dan i cijeli život!

GODINE ŽIVOTA DAROVANE GOSPI

fra Mario Knezović

Prošlo je šest godina kad nas je na zemaljskom putovanju napustio dr. fra Ljudevit Rupčić. Umro je 25. lipnja 2003., na dan 22. obljetnice Gospinih ukazanja u Međugorju. Fra Ljudevit nije samo volio i štovao Gospu i Međugorje, on je njima pripadao cijelim svojim bićem. Od samih početaka, kao sveučilišni profesor biblijskih znanosti, povjerovao je u Gospina ukazanja. Zapravo, on je, poput Marije u trenutku Anđelova navještaja, prihvatio govor Neba, a svoja je pitanja ostavio za drugo vrijeme. Prvi zadatak mu bijaše vjerovati, prihvatiti što Bog hoće po ukazanjima, a tek onda propitivati kako najbolje i najkorisnije živjeti i ostvariti tu poruku. Kao takav bijaše mozak i stup promišljanja o događajima u Međugorju. Svoje posljednje 22 godine života darovao je Gospi i Međugorju. On nije tražio za uzvrat ništa osim Istine za koju je ginuo i izgarao cijelog života. Istina je bila predmet njegova promišljanja, zato ne čudi ni naslov jedne od njegovih knjiga „Sudbina Istine“.

Iz razgovora i života s fra Ljudevitom uvijek je bila vidljiva gorljivost za pravovjerno štovanje Gospe, za potpuno i cjelovito življenje Gospinih poruka, za bistrinu i jasnoću liturgijskog slavljenja i navještaja u međugorskom svetištu. Bio je „vojniki“ Crkve i onda kad se nije slagao s ponekom hijerarhijskom procjenom. Za njega ne bijaše kompromisa kad se radilo o Međugorju. Za njega ništa nije bilo po tom pi-

tanju teško i neprihvatljivo. Ljubav prema svakom hodočasniku bijaše njegovo zvanje zadnjih godina života. Gotovo je trčao u susret hodočasnici, kojima je žurio prenijeti poruku Međugorja suvremenom čovjeku. Putovao je u brojna molitvena središta i na simpozije koji su izrasli na međugorskom stablu. Nije se dao ušutkati u govoru o ukazanjima, nije sustajao u tražanju za Istinom. Slobodno se može kazati kako je fra Ljudevit bio tribun Međugorja i njegov glas se slušao u Crkvi, njegovo slovo se čitalo, čita i uvažava bez obzira na druga mišljenja. U tom smislu, fra Ljudevit je svoju međugorsku dionicu i zadaću završio najboljom ocjenom. Ostao je uspravan i nepoljuljan unatoč svim olujama koje ga nikada nisu milovale.

Nama, Gospinoj djeci, ovaj preminuli starac, pun mladenačkoga duha poručuje: Ne smijete stati, uvijek hodite bliže izvoru, živite ljubavlju kojom ste ljubljani od Oca nebeskoga, slušajte Gospu i ne dajte se smesti na putu spasenja. Da, upravo to je navještao na oltaru Gospodnjem. Ljubav za Boga, Crkvu i narod Božji bijaše mu vlastita. Za te ideale bio je spreman sve učiniti, žrtvovati i dati. Zato njegove godine tamnovanja u komunističkim zatvorima bijahu svijetlo mnogima kao i nama danas. On, kao profesor upisao se u prvi razred Gospine škole ljubavi u Međugorju. Diploma ga, vjera nas uči, čeka u vječnosti. Što čekamo mi i što čeka nas!?

ŠTO JE ZA NAS VOLJA BOŽJA? (SV. CIPRIJAN KARTAŠKI - MUČENIK)

Volja je Božja ono što je Krist činio i učio. Poniznost u životu, postojanost u vjeri, iskrenost u riječima, pravednost u činima, milosrđe u djelima, red u čudorednim postupcima; ne činiti nepravdu, učinjenu nepravdu podnositi; biti u miru s braćom; ljubiti Boga svim svojim srcem. Ljubiti ga jer je Otac, bojati ga se jer je Bog; ništa ne pretpostaviti Kristu, jer ni on sam nije ništa pretpostavio nama; nepodvojeno prijanjati uz njegovu ljubav; odvažno i pouzdano prigrliti njegov križ kad se treba boriti za njegovo ime i njegovu čast; riječima očitovati postojanost kojom ga ispovijedamo, u mukama pouzdanje kojim koračamo naprijed, u smrti strpljivost kojom ćemo biti okrunjeni: **to znači željeti biti Kristov subaštinik, to znači vršiti Božje zapovijedi; to znači ispunjavati Očevu volju.**

GOSPODINE BOŽE FRA SLAVKO BARBARIĆ

Gospodine, Bože! Ti si stvorio naše srce za sebe i ono je nemirno dok se u Tebi ne smiri. Zato Te s Marijom, Majkom i Kraljicom Mira, molim, da svojom ljubavlju otvoriš moje srce, da me ispuniš pravim duhom molitve. Otkloni od mene sve što zatvara moje srce pred Tobom. Daj mi duboku želju da Te hvalim i slavim kao što me Tvoj sin Isus uči i kao što me Marija poziva. Pošalji mi Duha Svetoga svojega da moj odnos s Tobom nikada ničim ne bude uništen, te mogu rasti do one punine koju si Ti u svojoj dobroti i ljubavi pripremio za mene. Amen.

MEĐUGORJE JE VELIČANSTVENA PRILIKA ZA HRVATSKI NAROD (II.)

Koncem siječnja i početkom veljače ove godine prof. dr. Tomislav Ivančić održao je trodnevnu duhovnu obnovu u župi Međugorje. Donosimo njegove riječi upućene župljanima trećega dana obnove.

prof. dr. Tomislav Ivančić

Međugorje bi trebalo biti puno svjetla. Ponovno kažem, vi ne znate koliko ste odgovorni za hrvatski narod, za njegovu sliku u svijetu, za čast i dostojanstvo našega naroda i Katoličke Crkve. Želim vam reći, prijatelji dragi, učini moju skupna nešto za svoj narod. Neka cijeli svijet zna: ovdje se doista ukazuje Gospa! Kako? Navest ću nekoliko načina na koje svaki dan možemo upotrijebiti molitvu da nas ona vodi.

Molite srcem

Prvo, uzmite Bibliju i svakoga dana čitajte sva četiri Evanđelja i promišljajte je li to istina. Drugo, svakoga dana nađite vremena da sa svojom djecom u obitelji molite makar desetak krunice, ako ne možete cijelu krunicu. Pri tome je bitno ne moliti samo riječima, neka ta molitva bude duboko promišljanje, molitva s Gospom; ne možete deset puta govoriti Zdravo Marijo, Zdravo Marijo, Zdravo, Zdravo, a ostati isti. Gospa je stvarnost, ona je povijesna osoba, kao i naši pokojnici prešla je u Nebo, a Bog joj je dao dozvolu da se smije pojaviti, smije prodrijeti u naš prostor, baš pod vašim nebom, tu kraj vas smije doći i javiti nam da postoji. A ako je to istina, onda nemojmo moliti kao da brbljamo. Očekuj da i ona tebi kaže: Zdravo i tebi, dijete moje! Rekao bih, bolje je izmoliti jednu Zdravomariju čitavim srcem, negoli tri krunice, a bez istinskog susreta s Gospom. To je slično onom pritiskanju prekidača – bolje je jednom pritisnuti na njega, pa da gori svjetlo, nego stotinu puta pokraj njega. To je krunica sa srcem i krunica bez srca. Moleći Zdravomariju sa srcem, mi razgovaramo s Marijom, Gospa nam na svaku našu riječ odgovara, ona je naša majka. Kad se tako moli, kad se razgovara s Gospom, lijepo je moliti krunicu. Volio bih da hodočasnici u Međugorju nađu i vide takvu molitvu, onda će oni reći kako ne pritiskujete pokraj, već u prekidač. U takvoj molitvi dolazi Gospa, a onda Isus i Otac Nebeski.

Razgovarajte s Bogom

U životu je najvažnije voljeti sebe, ne uprljati savjest, ne ostati u grijehu nego se pokajati, ne dopustiti si mrziti nekoga, već praštati, moliti za nj, zahvaljivati Bogu. Da bi sebe mogao spasiti za vječnost, to ne može sam, trebaš Boga. Zato tražite Boga, on je tu, blizu. Vi imate sposobnost naći Boga jer svi imamo duha, Bog je u nas utaknuo duha, ne samo Duha Svetoga, već ljudskoga duha. Traži Boga, traži ga u molitvi, u razmišljanju, traži ga u svakom svijetu. I svijet nam govori: zar ne vidite da me je napravio Bog i poslao me k vama da budem njegov znak? U svemu tome tražite i gledajte Boga i vidjet ćete, kad s Bogom počnete razgovarati kao s prijateljem – a to je tako normalno – postajete svjesni: Bog me je stvorio, Bog mi može sve oprostiti, Bog može učiniti da ozdravim, Bog me može učiniti svetim... Bog mi može pomoći da živim vječno, Bog, Bog, Bog. Tražit ćeš Boga ako sebe voliš, jer bez Boga sebe ne možeš spasiti. Da bi našao Boga, moraš voljeti čovjeka. Boga ne možeš naći ako ne voliš čovjeka. Ako mrziš nekoga čovjeka, ako si s nekim u zavadi, ne možeš k Bogu: Bog je ljubav, a u tebi je mržnja, Bog je praštanje, a u tebi je optuživanje... Kad počneš opraštati i moliti za oprostjenje, tad ćeš biti s Bogom. Prema tome, kad počneš sebe voljeti, siguran sam da ćeš naći Boga i biti vrhunski vjernik i svetac; kad počneš tražiti Boga da budeš vrhunski čovjek i vjernik, vidjet ćeš da to ne možeš ako ne voliš čovjeka; i tad ćeš imati to prekrasno trojstvo – voliš sebe, i spašen si; voliš Boga, s njim si u vezi, čitav svemir je tvoj; voliš čovjeka, a to je vrhunski, tad ćeš voljeti prirodu i sve će biti u redu. To troje, zapamtite, to je prvo što morate raditi. Promišljajmo svakoga jutra, čim ustanemo, još na rubu kreveta, volim li sebe, jesam li prijatelj s Bogom, volim li drugoga, praštam li. Započinjući tako, vidjet ćemo kako je svaki dan lijep. Ljubav ne prestaje, jer te volim zato što si ti čovjek, ču-

desno biće koje je Bog načinio, i ti si vječan, ti si neuništiv jer te je Bog načinio, i zato te volim. I ne možeš prestati voljeti, jer si od Boga meni darovano dijete.

Jedan savjet: barem jedanput tjedno, može to biti nedjeljom navečer, stavite na stol tanjur i pribor za još jednu osobu, za Isusa. Neka to bude znak da je Isus stalno s nama, da je Isus u kući, da nam je omogućio da živimo.

Starokršćanski katekumenat uči nas da imamo četiri koraka u molitvi. Najprije pogledaš kako se osjećaš – dobro ili loše, zdravo ili bolesno, jesi li u grijehu ili si čist, imaš li neku krizu ili ti posao dobro ide, jesi li u dobrim odnosima sa ženom, s mužem – pronađi sebe, to je prvi korak, tzv. predkatekumenat. Drugi korak je: Isus je tu, on će mi oprostiti, on će mi pomoći, on će mi pomoći da moja djeca ozdrave, da se vrate slobodi; Isus će mi pomoći da svoga bračnog druga mogu voljeti do kraja života. Isus, koji je rekao: ljudima je nemoguće, ali je Bogu sve moguće. Ne postoji ništa što je nemoguće, jer imamo Isusa. Vi u Međugorju morate svakoga dana barem deset puta ponoviti: ja hoću biti vrhunski svetac, ja hoću biti vrhunski čovjek, ja hoću biti vrhunski moralan čovjek – vi to morate sebi govoriti. Isus je rekao: budite savršeni kao što je savršen moj Otac nebeski. On nam je dao duhovnu dimenziju, jesi li bio svetiji kad si imao pet godina, ili dvanaest, ili sad kad si u pedeset šestoj godini? Ako nisi, zašto nisi? Što je za tebe i za mene Božja volja? Da se razvijamo tako da budemo sve bolji, sve savršeniji, sve svetiji i sve sretniji. Dok naše tijelo osjeća teret, dotle naš duh čezne da se razvija. Bit našega duha je razvijati se. Moje tijelo je sada ovdje, ali moj duh je tamo, u drugoj prostoriji, u Australiji, u sutrašnjem danu, moj duh je, dakle, ispred mene, Isus mi daje sposobnost i mogu postati vrhunski čovjek. Mi u Međugorju možemo postati vrhunski ljudi jer Isus je s nama, Gospa je s nama...

Ne postoji čovjek koji ne može postati svet

Što Gospa od tebe očekuje? Samo to da rekeš: hoću Gospe, hoću! Sljedeće je da vjeruješ da možeš biti takav. Treća točka u katekumenatu jest da kažeš: Isuse, meni naprijed ne daju moji grijesi, moja nevjera. Ja mrmljam, ogovaram, mrzim i to sapinje moj krvotok i moj mozak. Znanost kaže da svako mrmljanje, svaki grijeh, uništava stanice mozga i mozak je sve nesposobniji. Naprotiv, kad počneš govoriti pozitivno, dobro, zdravo, stanice se obnavljaju, ali se obnavljaju i veze među njima tako da postaješ vrhunski čovjek. Bog na vas računa i nikad o sebi nemojte negativno misliti! Ne postoji čovjek koji ne može postati svet, ne postoji bolest iz koje ne možeš izići; Isus kaže da je duh ono što oživljuje. Samo 30 posto bolesti liječi medicina, a 70 posto liječiš time što kažeš: ja vjerujem, ja mogu, ja hoću. Mi živimo u 21. stoljeću, a znanstvenici kažu da će to biti stoljeće duha i da će to biti najveća revolucija. Dosad smo proučili samo psihu i tijelo, a duh je strahovita božanska snaga, stoga se nemojte držati samo materije, ne, krenite dalje. Dakle, sve svoje grijehe daj Isusu i znaj, gdje god rekeš: Isuse, oprosti mi, Isus prašta; morate početi vjerovati u oprostjenje grijeha. U vjerovanju kažemo: vjerujem u oprostjenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni. Sjetite se desnog razbojnika. Rekao je: Isuse, sjeti me se kad dođeš u svoje kraljevstvo, žao mi je, ti si čist a ja sam grješnik. A Isus mu kaže: danas ćeš biti sa mnom u raj. Taj desni razbojnik postao je svetac, sveti Dizma. Možemo reći: kakav svetac, čovječe, pa to je postao u svega nekoliko sekunda. A mi ne vjerujemo da cijeli život ne možemo postati sveti; kako je to moguće? Moraš početi vjerovati jer svetac je s Isusom prijatelj, i ništa drugo. A onda i s Gospom. To je tako lagano. Ni jedan apostol nije bio bez grijeha, ni jedan svetac u povijesti Crkve nije bio bez grijeha, svaki se je ispovijedao, neki skoro svakoga dana, ali su sveci jer su bili Isusovi prijatelji. A vi ste Marijini prijatelji, danas vi nju također izaberite za prijateljicu, kažite: Marijo, ja te biram za prijateljicu jer si ti izabrala mene, moju kuću jer sam u Međugorju. To je vaša veličanstvena prilika. Dakle, prvo svoje grijehe predaj Isusu. Drugo, odreci se zla, sotone i svega sjaja njegovog. Treće, predaj Isusu sve svoje tjeskobe i rane, sve šokove i strahove koje si doživio od najranijeg djetinjstva do danas, zamoli Isusa da svoju ruku stavi na ta mjesta i zamoli ga da te ozdravi. Kad si zamolio Isusa da te izliječi, dobio si sposobnost riješiti sve svoje probleme.

Nakon toga slijedi četvrti korak, iskustvo Boga. Sad zamoli Isusa da dođe u tvoje srce, da ga doživiš. Zamoli: Duše Sveti, dođi, slobodan ti je pristup. Kad je Duh Sveti sišao na apostole, oni su postali novi ljudi. Kaži: Duše Sveti, ispuni svaku stanicu moga tijela. Jer u svakoj stanici je duh, naš duh, a Duh Sveti ih liječi i oslobađa. Da je Duh Sveti u vama znat ćete jedino po tome što ste drugačiji, ljudi će vam reći da ste se promijenili, da ste postali sposobniji, bolji. Isus je rekao: Po plodovima. Vidiš da postaješ genijalniji, bolji, sretniji, po tome se poznaje Duh Sveti. Dakle, svakoga dana treba proći ove četiri točke – prvo, kako se osjećam; drugo, Isus me može iz toga izvući; treće, odričem se grijeha; četvrto, neka mi sad Duh Sveti da novi život.

Sveta Misa nas mora promijeniti

Četvrto, da bismo rasli u vjeri, sebi stalno moramo govoriti: ja hoću, ja mogu, ja vjerujem.

Što znači: ja mogu? Uvijek se treba sjetiti: stvoren sam na Božju sliku; svaki čovjek u sebi ima božanski duh, Bog mi je iz sebe dao svoga duha; moja osoba, savjest i sloboda jest Božji duh u meni, a on je bezgraničan, on može sve. A što: ja hoću? Bog mi je dao da mogu, ali je sad bitno na to pristati, to htjeti. No nije dovoljno ni to: ja hoću. Treba i treće: ja vjerujem, idem to raditi. Ja mogu, ja hoću i ja vjerujem osposobljuju nas za vrhunska djela!

Peto, kako svetu Misu doživjeti tako da vas promijeni? Sveta Misa ima pet prekrasnih dijelova. Prvi dio si ti, grješnik. Župnik kaže: priznajmo svoje grijehe, pokajmo se i oprostimo jedni drugima. Druga točka je slušanje Božje riječi i propovijedi. Bog kaže da možemo postati drugačiji, da ne moramo biti bolesni i slabi, biti u grijehu. Treće je, hoćeš li takav biti: Isuse, evo ti moji poslovi, moja djeca, prinostim ti ih na oltar da ih preobraziš. To je prikazanje. Četvrti dio: silazi Duh Sveti i preobražava sve, sve što si predao na oltar postaje novo, zdravo, čuderno preobraženo, oslobođeno grijeha, smrti i slabosti. To je podizanje. I, peto: pričest. Uzimate Isusa i idete kući kao tabernakuli, kao Bagonosci. Ako svetu Misu tako shvatite, doživjet ćete da vas je svaka preobrazila. Na Misu ćete možda doći depresivni, jadni, a otići ćete nasmijani, radosni. Uvijek mi je teško gledati kako ljudi iz crkve izlaze neraspoloženi, zamišljeni, tužni. To nije normalno, jer u crkvu dolazimo da se oslobodimo. Ne možeš u bolnici ležati pet dana, a iz bolnice izići još bolesniji. U bolnici si došao izliječiti se. Što ćeš u bolnici ako ćeš izići bolesniji i što ćeš u crkvi ako ćeš se vratiti nepromijenjen?!

Peto, kako promijeniti drugoga čovjeka? To je ono kad mi ljudi dolaze i pitaju kako promijeniti bližnjega, muž mi je alkoholičar i sl. Kažem: moli. A odgovor je: pa molim već deset godina i ništa. Kako da sina izvučem iz ovisnosti o drogi? Kako pomoći bolesnoj majci, rastavljenoj obitelji? Svi mislimo da smo bespomoćni, a to nije istina. Osnovno je pravilo: kad se ti prema drugima na dobro promijeniš, i oni se počnu mijenjati. Ako želiš nekome pomoći, onda k njemu idi u duhu s Isusom. Nemoj ići sam, već s Isusom, i reci: Isuse, opraštam svomu sinu, ili svomu mužu! Sine dragi, opraštam ti, vjeruj mi. Mužu, opraštam ti, znam da je to jače od tebe, opraštam ti. Molim te, oprosti i ti meni, znaš da sam i ja slab, nisam te znao voljeti, oprosti mi. Četvrto, od sada te volim kao što te Isus voli, a Isus te tako volio da je išao za tebe dati život kako bi ti živio vječno. Voljet ću te kao što te je Isus volio i želim svoj život dati za te da bi ti živio. I, peto, zahvaljujem Bogu za tebe, Isuse, zahvaljujem za svoga muža, za svoga sina, za svoju obitelj. Od srca ti hvala što si mi ga dao, hvala ti što je alkoholičar, znam da si ti jači od njegova alkohlizma, hvala ti što si mi dao takvoga muža. Zahvaljuj sve dok ne vidiš da je puklo zlo u onom čovjeku. Iskustvo mi govori da to uistinu mijenja ljude.

U Bogu je i sadašnjost i budućnost

Zahvaljujem vam što se bili na duhovnim vježbama i obećavam da ću moliti za vas. K tomu, pozivam vas da budete hrabri, neka Međugorje postane poznato po vama. Tad će Gospa biti sretna, i Bog će tada biti sretna, reći će kako su ih djeca poslušala. Tad će sva Hrvatska biti sretna, reći će: gledajte kako u Međugorju mole. I svi koji dolaze bit će sretni, a osobito naša Crkva, vaš župnik, a ja ću biti naj sretniji što sam imao čast biti s vama. Odlučite se, ako tko padne, opomenite ga... Neka Isus bude na prvom mjestu, a onda posao i sve drugo. Pomozite svojim mladima, jer oni čeznu biti pošteno, biti Isusovi. Bili su tako dobri kad sam se jučer ujutro susreo s njima. Vjerujte u svoju djecu, ona žele biti i velika i sveta, inteligentna i sposobna, prava djeca Božja. Vjerujte u sebe jer vaša duša želi biti inteligentna, sveta, sposobna, onako kako vas je Bog načinio. Budite moralni i ne dajte da vas zlo ispija i razara, ne, budite hrabri, govorite samo pozitivno. Prekrasno je biti s Bogom i nemojte se ni milimetra udaljiti od njega, budite s njim. Bog je vaša snaga, i vaša mudrost, i vaša budućnost. Budite sveti!

TINOS - GOSPA BLAGOVIJESTI

Tinos je otok u Mediteranu, pripada grčkom arhipelagu Ciklada, smješten između Europe i Azije. Površina mu je 194 km², a na njemu živi oko 5000 stanovnika. Godine 1640. na otoku je živjelo 9000 stanovnika, od čega su tri četvrtine bili katolici. Otok je glasovit po grčkom nacionalnom svetištu posvećenom Panaghia Evangelistria ili Presvetom Navještenju. Tinos je u grčko-rimskoj starini imao različita imena: Ophiussa, jer su ga napadale zmije; Hydrussa, jer je bio bogat izvorima vode; Anemussa, jer je bio izložen neumoljivom vjetru i morskim olujama.

Priredio fra Karlo Lovrić

Otokom je od 1207. vladala Mletačka Republika, a pod tursku vlast dopao je 1704. godine. Poslije grčkog preporoda, zbog velikog broja crkava i samostana, ponajprije zbog svetišta Panaghia Evangelistria, koje je poznato po čudesnim događajima, prozvan je Gospinim otokom. Brojne godovine privlače hodočasnike iz cijele Grčke, posebice 15. kolovoza, na blagdan Marijina Uznesenja. Tijekom cijelog kolovoza otok postaje, može se kazati, središtem i srcem grčkoga kršćanstva.

Svetište Evangelistrie

Svetište, izgrađeno 1830., da bi moglo primiti svetu ikonu, koja je, kako ćemo poslije vidjeti, pronađena na čudesan način, iznutra je obogaćeno zlatom i dragocjenim kamenjem. Kraljevskim dekretom proglašeno je svetištem za sve pravoslavne vjernike, a katolici su ga, zbog sličnosti francuskom svetištu ispod Pirineja, prozvali „egejskim Lurdom“.

Godine 1972. jedan drugi dekret Tinos je, zbog čudotvorne ikone Panaghia Evangelistria, definirao kao SVETI OTOK.

Svetište je danas veličanstvena bijela građevina okružena prostranim zgradama za prihvat hodočasnika. Visoki zvonik dominira iznad glavnoga mjesta koje se proteže do amfiteatra u zaljevu.

U unutrašnjosti bazilike ističe se prijestolje Evangelistria, bogato mramorno sveto-hranište koje čuva ikonu Djevice Navještenja gotovo potpuno pokrivenu draguljima.

U Svetištu se dolazi prostranom alejom koja u svečanim obljetnicama postaje mjestom ganutljivih prizora: mladi koji se penju na koljenima; odrasli u crnim tunika-

ma obavljaju neki zavjet; bolesni na svojim ležaljicama čekaju procesiju da sveta slika dotakne njihova tijela; te hodočasnici koji visokim glasom upućuju Gospi zazive i molitve. U unutrašnjosti svetišta hodočasnici, pa i onaj veoma površni, osjeća se ganutim ozračjem vjere koja se tu diše, koja se izražava u zavjetima svake vrste, posebice minijaturnim lađama koje su obješene posvuda, te upaljenim svijećama na svakom uglu i u vjernicima bosih nogu koji lijevaju mirisno ulje ili pale tamjan pred svetom nišom.

Pronalazak ikone

Srce Svetišta sastavljeno je od male ikone Panaghia (Evangelistria), čija se povijest očituje u prvoj polovici 19. st. preko snova i ukazanja. Skromni i vrlo pobožni seljak Ioannis Kiouzi, od najranije dobi slušao je priče kako se u mjestu Site, koje se nalazi na polju nekog Doxara, nalazila neko vrijeme jedna velika kneginja. Za mnoge je to bila samo legenda bez pokrića.

Poslije je neki Mikele Polyzoi u veljači 1821., u dobi od 80 godina, imao san: vidio je ženu svu u sjaju koja mu je blagim riječima rekla: *Idi u moje polje, ono Antonija Doxara, kopaj i naći ćeš moju svetu ikonu.* Starac se probudio i, oklijevajući, odluči o tome progovoriti s nekim svojim prijateljima. Poslije dugoga, beskorisnog traženja, obavijestio je svoga župnika, koji ga je odveo k metropolitu Gabrijelu. I metropolit se pokazao neodlučnim.

Na 9. srpnja 1822., u poznatom samostanu Majke Božje Svetih Anđela, pobožna kaluđerica Pelagija imala je također san. Pogođena snažnim mirisom, vidjela je kako se vrata njezine ćelije otvaraju i kako jed-

na gospođa ulazi veličanstvenim korakom okružena velikim sjajem, i približava se k njezinu krevetu, govoreći joj: *Ustani žurno i pođi potražiti Stampatela Caldanija i reci mu da ne mogu više podnositi mjesto u kojem se nalazim toliko godina; treba kopati na imanju Antonia Doxara i dati se na gradnju jedne velike kuće... Rekavši to, ženu koja me je zasljepila nisam više vidjela.* Pelagija je ustala sva potresena dok su zvona zvonila za Jutranju molitvu. Nije htjela otkriti svoj san da ne bi bila izrugana. Poslije tjedan dana, 16. srpnja, u noći između subote i nedjelje, ista Gospođa, okružena svjetlom, ponovno se ukazala prestrašenoj kaluđerici i obnovila želju. Pelagija, ponovno neodlučna, ništa nije poduzela.

Treće nedjelje, 23. srpnja, prije Jutarnje molitve nepoznata Žena se ponovno pojavila i rekla oštrim tonom: *Zašto nisi izvršila što sam ti rekla i zašto si tako sumnjičava? Zašto nemaš vjere?* Na te riječi Pelagija se tresla i probudila sva u strahu. Gospođa je podigla ruku i govorila: *Poslušaj me posljednji put, Pelagija: ako ne učiniš to što sam ti naredila, izbrisat ću tvoje ime iz Knjige Života.*

Kaluđerica, prestrašenija no ikada, odvaži se upitati: *Tko si ti da mi naređuješ ove stvari i da si tako srdita na me?* Tada nepoznata Gospođa milostivo pokaza prstom svijet i reče veoma blago: *Zemlja, navješćuje radost veliku...* Pelagija je odmah shvatila i, padajući na koljena, smogla je snage nastaviti Megalinaro IX., ode svečanog kanoana Navještenja: *Slavite nebesa, slavu Božju.*

Poslije sv. Mise obavijestila je opaticu i kapelana. Ovaj, ne znajući što bi učinio, pošalje kaluđericu k metropolitu Gabrijelu. Biskup Tinos, imajući već dva znaka, saslušao je kaluđericu veoma pažljivo. Uvjeren da se na imanju Doxare trebala pronaći stara crkva s ikonom Djevice, odlučio je sve učiniti da je pronađe i tu sagradi novu crkvu, kako je tražila Gospa. Zapovjedio je da zazvone sva zvona i u nazočnosti cijeloga klera, vlasti i svih odgovornih održao je govor i pozvao narod Tinos da prepozna čudo i pronađe ikonu.

Iskopavanja su započela u rujnu 1822. i trajala dva mjeseca, kad su primijećene ruševine stare crkve i tragovi suhoga bunara, ali ne i ikone. Traženje je nastavljeno. Na 30. siječnja 1823. radnik imenom Vlasi udario je motikom u nešto što se raspalo na dva dijela. Bila je to ikona. Kad su je očistili i spojili, bilo je jasno da je riječ o ikoni Blagovijesti Majke Božje, koja je osamsto

godina bila skrivena u zemlji. Vijest se proširila po cijelom otoku, zvona su zazvonila i narod, veoma uzbuđen, okupio se na polju Doxare, gdje je metropolit Gabrijel na koljenima i u suzama grlio ikonu i pjevao s vjernicima himan Blagovijesti:

„Danas je počelo našega spasenja i očitovanje vjekovima skrivene tajne: Sin Božji postao je Sinom Djevice i Gabrijel nosi veselu vijest milosti. S njim dakle kličemo Djevici...“

Ikonu Gospe Blagovijesti narod je prozvao Megaloharis ili Velika milost ili Puna milosti.

Gradnja svetišta praćena mnogim čudesima

Bila je strašna oluja u blizini otoka. Kapetan jednoga engleskog broda, očima uprtim prema svetištu koje je bilo u gradnji, zatraži pomoć od Gospe, obećavši preuzeti sve troškove gradnje svetišta ako se spasi brod. Jedva je izustio taj zavjet i brod je bio spašen.

Drugo čudo tiče se brodića koji je oluja bacila na jedan greben. Posljedica toga

je velika pukotina na brodiću. Voda je punila lađu i ni pumpe je ne bi mogle iscrpsti. Kapetan s mornarima obratio se Majci Božjoj. Čudo se dogodilo. Istoga trena voda je prestala ulaziti u lađu. Prestala je i oluja. Mornari su ispumpali vodu i nastavili putovanje. Kad su stigli u španjolsku luku i htjeli popraviti brodić, primijetili su da je u pukotini na brodiću bio jedan veliki morski pas. Bili su toliko iznenađeni da su Gospi od Tinos odnijeli jednu repliku broda u srebru, s morskim psom umetnutim u brodsko korito, što se može vidjeti još i danas.

Među čudesima ima i onih koja se tiču vjernika druge vjere, kao što je slučaj s turskim dostojanstvenikom. Napala ga neizlječiva bolest. Pošao je u Gospinu crkvu i zamolio je za pomoć. Gospa je uslišala njegovu molbu. Ozdravio je. Iz zahvalnosti sagradio je jednu veličanstvenu mramornu fontanu. U toj fontani se svake godine, na blagdan Kristova krštenja, slavi obred blagoslova vode.

Svetište Evangelistria uvijek je bilo središte svih vjerskih i građanskih manife-

stacija na Tinosu. Četiri puta godišnje zahvaljivalo se (Te Deum) i obavljalo druge molitve, sjećajući se velikih povijesnih događaja grčkoga naroda. Ovi blagdani su prigoda i za strance da provedu blagdane na otoku i uvjere se u religioznost grčkoga naroda.

Četiri su blagdana s obzirom na Svetište

Na 30. siječnja slavi se pronalazak Ikone. Prigoda je to za veliki susret, ali vrijeme na Egejskom moru nekada to pokvari.

Na 25. ožujka je Blagovijest Majke Božje. Taj dan Grci slave **Blagovijest BDM** ali i godišnjicu **grčke revolucije** protiv otomanskog carstva, koja je završila skidanjem turskoga jarma. Zato blagdan ima i vjersko i nacionalno značenje.

Na 23. srpnja je sjećanje na kaluđericu Pelagiju, koja je imala povlasticu vidjeti Djevicu u svojoj skromnoj sobici i primiti od nje poruku kako pronaći ikonu.

Nadnevak 15. kolovoza najsvetiji je dan za sve stanovnike otoka Tinos a ujedno za sve kršćanske konfesije u Grčkoj. Blagdan je trajao cijeli mjesec kolovoz i taj mjesec postao je Gospinim mjesecom za sve kršćane na istoku. Blagdanu je prethodio post od 1. do 14. kolovoza, nazvan „Gospina korizma“, kao i svakodnevno pjevanje Službe zvane Paralisis ili „Molba Majci Božjoj“. Toga dana bi se udeseterostručio broj ljudi na otoku.

Ujutro 15. kolovoza Služba Božja počinje pjevanjem Jutarnje, a nastavlja se božanskom liturgijom sv. Ivana Krizostoma. Vojna glazba označava početak blagdana za cijeli otok. Vrhunac blagdana je velika procesija s ikonom Panaghia (Presvete Djevice) koja je smještena u pozlaćeni tabernakul na kojemu je križ. Tabernakul nose vojnici na ramenima. Polako prolaze posred velikog mnoštva koje je na koljenima, dok se liturgijsko pjevanje miješa sa zazivama vjernika, uglavnom bolesnika. Nosači se često zaustavljaju da bi slika mogla proći iznad glave nekoga od nazočnih, dok drugi traže da ju dotaknu. Tinos tada postaje središtem patnje i nade cijele Grčke.

Već u rano poslijepodne neki odlaze s otoka, ali mnogi ostaju jer liturgijsko slavlje blagdana traje do 23. kolovoza, kad blagdan završava. Neki ostaju do kraja mjeseca, sretni da mogu ostati pod zaštitom Megaloharis (Gospe svih milosti), obećavajući dolazak i iduće godine.

POLAKO, DRUŽE

Miljenko Stojić

snimio Tvrtko Bojčić

"Po šumama i gorama...", tako nekako pjevalo se tih godina. Odnosno, htjeli su da pjevamo, a bilo nas je koji nismo hajali za to. Zadržati nacionalisti, zaključili bi pripadnici imperija koji se ne stide govoriti o njegovoj prošlosti. A ona je bila..., ma što bih ja o tome, ima toga u knjigama, a još više na internetu, jer je tamo teže nadzirati misli. Drugo je meni nešto na pameti. Koliko smo blizi ili daleki samima sebi? Pitanje prilično čudno. Pa komu ćemo drugomu biti blizu, ako nismo prije blizi samima sebi? Stvarno ne znam, znam samo da ima smisla malo razmotriti ovo pitanje.

Gledam, naime, nešto hodočasnike sa svih strana svijeta. O turistima ne ću, o njima će drugi. Pobožno svoje oči upiru u nebo, u Kraljicu Mira, u jasan govor o Kraljevstvu Božjem. Neki kod kuće nisu ostavili ništa, a neki su ostavili mnogo toga. Sad su svi isti. Rekao bih, blizi samima sebi. Pronalaze mir, bratstvo, sestrinstvo i sve slično tomu. Ma, sve pojmovi i sadržaj jedan ljepši od drugoga. Opažam isto tako da se nekima ne sviđa što se vladaju na taj način. Teže im je podvaliti neku patvorinu umjesto pravog sadržaja. Lagano se proizvodi, a

mного se na njoj zaradi. To oni tako misle. Jadne li pameti. Zahvalan sam dakle hodočasnici na njihovim razmišljanjima i žuljevitim stopalima.

S Kraljicom Mira ne može se po onoj "snadi se, družo". S njom ili jesi ili nisi. Neki bi htjeli da to ide polaganije. Kao, razboriti smo ljudi, čak učeni, pa što bismo se mi komu zamjerali. Vrijeme teče i sve će doći na svoje mjesto. Nisam uvjeren i najradije svakomu takvom kažem "polako, družo". Još jedna izreka iz onih vremena. Dobro pristaje razmišljanjima da treba sagnuti glavu i bespogovorno slušati zapovjedene istine. Nešto kao u onom zloglasnom hotelu Luks u Moskvi. Udeš više-manje kao čovjek, a izideš kao revolucionar. Znaš napamet revolucionarno vjerovanje, znaš postavljati bombe, ubijati... i još tristo čuda. Ako pogineš, drugovi će se pobrinuti da se o tebi lijepo govori. Sad, što je to izvrnuti smisao vrijednosti, nije tako bitno. Prevladala je to ljudska misao još u vrijeme kolonijalizma i raznoraznih slavljениh revolucija. Treba slijediti neminovni povijesni slijed.

Njega je slijedio i Bernard Nathanson. Školovao se i postao vrstan ginekolog, mislim na tehnički dio tog posla. I prionuo

je zadaći drugova iz hotela Luks. Obavio je na desetke tisuća pobačaja. Čak i vlastitoj ženi. Osjećao se nadmoćnim i mirnim. Ljudska znanost nezaustavljivo galopira naprijed. Onda ga je "pokopalo" još jedno ljudsko iznašasće. Ultrazvuk. Promatrao je nerođeno dijete, zavolio ga i posramio se. Da ne pričam dalje, znate već da je kao u svim dobrim bajkama postao drukčiji i sada je jedan od velikih pobornika ukinuća pobačaja. Ispriča mi sve ovo komadić papira na kome sam zapisao njegovo ime i ime knjige u kojoj opisuje svoj život: "Iz smrti u život". Tako jednostavno, a tako dramatično. Dragocjeno je njegovo svjedočanstvo za sve one koje su uspjeli prevariti. Naravno da dobro dođe i drugima. Zacijelo će s još više lakoće braniti svoja uvjerenja.

Istina je, kad su vrući dani, a i u drugo vrijeme, mnogo je lakše odmarati se nego prebirati po ovakvim temama. Što ako to ne bismo činili? Najbolje da svatko sam za sebe odgovori. Može i negdje na kupalištu, u planini, na radnom mjestu. Nebitno gdje smo, život teče i ne možemo iskočiti iz njega. Zapravo možemo, ali nije to nikakvo junčko djelo, nego potpuni promašaj. S poteškoćama se hvata u koštac, a ne uklanja im se s puta.

Podrazumijeva se da sam ove misli skupljao na različitim stranama. Ne znam koliko su uspješne, jesam li ih zamotao u prikladan omot od riječi? Znam da će neke slične uvijek nadahnjivati ili preispitivati ljude. Jednako hodočasnike i turiste, odnosno gospodu i drugove, kad se radi o pristupu Bogu. Rekao je..., nije bitno, bitno je što smo rekli mi. Tek nas naše misli mijenjaju, da je drukčije onda bi računalo bilo itekako napredno. Ali, ono uvijek ostade hladnim strojem unatoč svim silnim podacima kojima može biti nakrcano.

Htio bih, a ne mogu, biti sam ovih dana na Brdu ukazanja. Tu povijest započe onih olovni godina i htio bih da mi u tišini još štogod kaže. Dobro, ne mora biti pomalo politički obojeno kao ovaj tekst, ali će biti obojeno govorom Kraljice Mira. Ona jednako voli sve ljude, bez obzira na različita uvjerenja, podrijetlo, imovno stanje... Učim se tomu od nje. Naslov ovog teksta upozorenje je, dakle nije prozivka. Očistimo se od natruha propalih sustava i propalih mišljenja da bismo mogli uživati u slobodi. Istina je, prodaju se oni i danas, samo u drukčijem pakiranju, ali to je tema za neki drugi tekst.

Poštovani čitatelji i prijatelji, od lipnja 2009. izdanja Informativnog centra "Mir" Međugorje (knjige i nosače zvuka) kao i *Glasnik mira* možete nabaviti u svim knjižarama i na ostalim prodajnim mjestima Teovizije iz Zagreba. Zainteresirani iz Hrvatske i Slovenije sve informacije mogu zatražiti i narudžbe izvršiti na naslov: **TEOVIZIJA D.O.O. ZAGREB, KAPTOL 26.** TELEFON/FAKS: 01 4923964 i 01 4814813. E-MAIL: ruza@teovizija.hr

(Dosadašnjim i budućim pretplatnicima *Glasnik mira* šaljemo izravno iz uredništva!)

RADIOPOSTAJA MIRA MEĐUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
 Mostar 100 Mhz
 Banja Luka 107,8 Mhz
 Hercegovina 101,5 Mhz
 Lašvanska dolina 100 Mhz
 Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
 Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
 Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
 Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
 Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
 Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
 Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
 Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
 Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
 Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
 Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
 Gospić trg 1
 88266 Međugorje,
 Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 36/653-328 uredništvo
 +387 36/653-326 glavni tehničar
 +387 36/653-310 marketing
 Faks: +387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
 www.medjugorje.hr

PONEĐJELJAK I UTORAK	
7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. Misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
SRUJEDA	
7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. Misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h	Euharistijsko klanjanje
ČETVRTAK	
7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Krunica
	- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
	- U korizmi: otajstva svjetla i žalosna otajstva
	- U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
19 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h	Euharistijsko klanjanje
PETAK	
7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h	Križni put uz Križevac
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h	Čašćenje Križa
SUBOTA	
7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. Misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h	Euharistijsko klanjanje
NEDJELJA I BLAGDANI	
7, 8, 11, 19 h	Sv. Misa na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h	Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h	Večernji molitveni program i ispovijed
18 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h	Sv. Misa
20 - 21 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

